

Projekt

z dnia 14 kwietnia 2023 r.
Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W ŁOBZIE**

z dnia ..... 2023 r.

w sprawie uchwalenia "Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Łobez na lata 2023-2032"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 i 572) Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się "Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Łobez na lata 2023 - 2032" stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr XXXIX/277/2021 Rady Miejskiej w Łobzie z dnia 29 czerwca 2021 r. w sprawie uchwalenia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Łobez” na lata 2021-2032.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Łobza.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

Joanna Sienkiewicz

Załącznik do uchwały Nr .....

Rady Miejskiej w Łobzie

z dnia ..... 2023 r.

PROGRAM USUWANIA
AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH
AZBEST
Z TERENU GMINY ŁOBEZ

kwiecień 2023

Spis treści

SPIS TABEL	3
1. Charakterystyka Gminy	4
2. Wprowadzenie.....	6
3. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego	8
4. Prawne aspekty dotyczące postępowania z wyrobami zawierającymi azbest	11
5. Cel i zadania programu	17
6. Inwentaryzacja wyrobów azbestowych	18
6.1 Metodyka i zakres inwentaryzacji.....	18
6.2 Wyniki inwentaryzacji	19
6.3 Kwalifikacja zinwentaryzowanych wyrobów z uwagi na stopień pilności ich usunięcia.	21
6.4 Azbest usunięty z terenu gminy w latach poprzednich	22
7. Składowiska odpadów niebezpiecznych	23
8. Program działań zmierzający do usunięcia wyrobów azbestowych.	24
9. Monitoring realizacji Programu i wskaźniki realizacji.....	26
10. Beneficjenci programu.....	28
11. Harmonogram realizacji zadania.....	28
12. Finansowe aspekty realizacji programu.....	30
13. Potencjalne źródła finansowania.....	31
13.1 Dotacje z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.....	31
14. Wpływ wdrożenia programu na środowisko	33
15. Podsumowanie	36
16. Materiały źródłowe	37
17. Załączniki.....	39

SPIS TABEL

Tabela 1 Zbiorcze zestawienie występowania azbestu z podziałem na budynki	20
Tabela 2 Zbiorcze zestawienie występowania azbestu ze względu na rodzaj płyty azbestowo-cementowej	20
Tabela 3 Zbiorcze zestawienie wg przewidywanego terminu usunięcia wyrobów zawierających azbest.....	21
Tabela 4 Zestawienie zbiorcze występowania azbestu wg form własności	22
Tabela 5 Wykaz składowisk przyjmujących azbest położonych najbliżej gminy Łobez	23
Tabela 6 Harmonogram realizacji „Programu usuwania azbestu...”	29

1. Charakterystyka Gminy

Gmina Łobez jest **gminą miejsko-wiejską** znajdującą się na obszarze **228 km²**. Gmina Łobez położona jest we wschodniej części **powiatu łobeskiego**, nad rzeką Regą, w województwie zachodniopomorskim. Wg danych z ewidencji ludności Gminę Łobez zamieszkuje **12 741 mieszkańców**.

Gmina Łobez graniczy od północy z gminą Resko (powiat łobeski) i Świdwin (powiat świdwiński), od zachodu z gminą Radowo Małe (powiat łobeski), od południa z gminą Węgorzyno (powiat łobeski) i od wschodu z gminą Drawsko (powiat drawski) i Brzeżno (powiat świdwiński). Gmina zorganizowana jest w 21 sołectwach. W gminie Łobez krzyżują się ważne szlaki komunikacyjne: linia kolejowa Szczecin – Gdańsk oraz trasa samochodowa Gorzów Wielkopolski – Kołobrzeg. Niewielkie odległości: do Bałtyku (70 km do Kołobrzegu), do granicy zachodniej (80 km do Szczecina i 90 km do Kołbaskowa) oraz do międzynarodowego lotniska w Goleniowie (60 km), sprzyjają kontaktom gospodarczym i turystycznym.

Gmina leży na Wysoczyźnie Łobeskiej i Pojezierzu Drawskim. Przez gminę przepływa rzeka Rega. Granicę z gminą Brzeżno wyznacza Stara Rega, a z gminą Węgorzyno Brzeźnicka Węgorza i Reska Węgorza. Wszystkie te rzeki są dostępne dla kajaków. Tereny leśne zajmują 39% powierzchni gminy, a użytki rolne 52%. Gmina Łobez ma charakter rolniczo-przemysłowy. Dominującą branżą gospodarki jest przetwórstwo rolno-spożywcze. Na terenie gminy przeważają małe i średnie gospodarstwa rolne. Średnia wielkość to nieco ponad 20 ha. Największe znaczenie mają jednak duże i samodzielne gospodarstwa. Rolnictwo opiera się w zasadzie na uprawie zbóż i w mniejszym stopniu ziemniaka. Ważną rolę odgrywają prace na licznych plantacjach truskawek oraz innych roślin plantacyjnych.

Ziemia łobeska, tak jak całe Pomorze charakteryzuje się różnorodnością form roślinnych i zwierzęcych. Dużo jest lasów i zadrzewień, więcej niż przeciętnie w Polsce i w Europie. Nie są to zwarte obszary, lecz kępy leśne rozrzucone po całej gminie, najczęściej w pobliżu rzek i jezior. Wśród mieszanych lasów przeważa sosna, buk, dąb, brzoza i świerk. Piękne lasy bukowe porastają zbocza doliny Regi na południowy zachód od Łobza (Łobeskie Bieszczady) oraz w okolicach Karwowa. Wielkim bogactwem lasów łobeskich są jagody, borówki, żurawiny, maliny, jeżyny i grzyby. Przy sprzyjających warunkach pogodowych sezon grzybobrania trwa od czerwca do późnej jesieni.

Stosunkowo dużo zachowało się na terenie gminy **drzew pomnikowych**. Sędziwe okazy spotkać można w wiejskich parkach podworskich, na cmentarzach, przy zabudowaniach oraz przy drogach (aleje klonowe, lipowe, jesionowe, brzozowe). Najokazalsze okazy zostały ustanowione **pomnikami przyrody**. Są to dąb „Bartek” w Unimiu, lipa „Elizabeth” i platan „Dzidźka” w Zachełmiu, kasztan „Cichowo” nad Mielnicą pomiędzy Strzmielcem a Zachełmiem oraz głąz narzutowy w Przyborzu. Na terenie gminy Łobez znajduje się fragment obszaru specjalnej ochrony ptaków -

Ostoja Ińska (kod obszaru PLB320008) wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie obszarów **specjalnej ochrony ptaków Natura 2000**. Obszar ten na terenie gminy Łobez zajmuje 328,7 ha. Ostoja Ińska to obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia) o randze europejskiej E 08. Na jej terenie występuje co najmniej 29 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady, 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK).

W ostoi gniazduje ponad 140 gatunków ptaków. Jest to bardzo ważna ostoja bielika i kilku innych gatunków drapieżnych, kilku gatunków kaczek i żurawia (>1% populacji krajowej).

Dorzecze Regi (kod obszaru PLH320049) Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk, wyznaczony w celu zachowania siedlisk przyrodniczych z załącznika I dyrektywy siedliskowej oraz gatunków roślin i zwierząt, a także ich siedlisk z załącznika II dyrektywy siedliskowej o powierzchni 14827,8 ha.

Ostoja obejmuje dolinę rzeki Regi wraz z jej dopływami od miejscowości Świdwin, aż do jej ujścia blisko miejscowości Trzebiatów. Rega jest jedną z najdłuższych rzek zachodniego Pomorza, należącą do bezpośredniego zlewiska Bałtyku. W górnym biegu rzeka przepływa przez dobrze zachowane torfowiska, wilgotne łąki, a zbocza doliny porastają grądy i lasy bukowe. W okolicach miasta Łobza rzeka przełamuje się przez wzgórza morenowe. W dalszym biegu rzeka przepływa przez łąki i tereny uprawne z eutroficznym jeziorem Rejowickim. Malownicza dolina Regi zawdzięcza swoje duże walory przyrodniczo - krajobrazowe różnorodności zbiorowisk, zwłaszcza tych charakterystycznych dla naturalnych dolin rzecznych. Dolina Regi charakteryzuje się ponadto dużą różnorodnością rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt. Rzeka i jej dopływy są doskonałym miejscem dla wędrówek tarłowych łosia atlantyckiego oraz innych gatunków z rodziny łososiowatych.

Rega stanowi jeden z najciekawszych szlaków kajakowych w Polsce. Na całej niemal długości brzegi porasta las lub zadrzewienia łąkowe. Przeszkody naturalne i sztuczne sprawiają, że często trzeba przenosić kajaki. W górnym biegu bystry nurt rzeki i wąskie koryto czynią spływ nieco uciążliwym. Na tym odcinku Rega ma charakter górski. Natomiast w dolnym biegu płynie leniwie szerokim korytem. Nad brzegiem odnaleźć można dogodne miejsca do biwakowania. Spływ można rozpocząć w Świdwinie, Prusinowie, Łobzie lub Tarnowie. Długość szlaku wynosi maksymalnie 137 km.

2. Wprowadzenie

Wyroby azbestowe szczególnie powszechnie wykorzystywano w kilku dziedzinach gospodarki. Najliczniejszą grupę zastosowań stanowią wyroby stosowane w budownictwie.

Azbest stosowano w wyrobach budowlanych powszechnego użycia: eternit, czyli płyty faliste azbestowo-cementowe o zawartości 10-13% azbestu do pokryć dachowych, płyty prasowane – płaskie o zbliżonej zawartości azbestu, płyty KARO – dachowe pokrycia lub elewacje, rury azbestowo-cementowe wysokociśnieniowe (krokidolit) i kanalizacyjne, stosowane także jako przewody wentylacyjne i dymowo-spalinowe (zawartość azbestu ok. 22%), kształtki azbestowo-cementowe oraz elementy wielkowymiarowe, stosowane w budownictwie ogólnym i przemysłowym (płyty azbestowo-cementowe płaskie wykorzystywane w lekkich przegrodach ścian warstwowych i stosowane w płytach warstwowych (stelaż drewniany; wypełnienie: wełna mineralna lub styropian; ściany zewnętrzne: płyta płaska azbestowo-cementowa montowana dwustronnie), prefabrykowane – PW3/A, PŻ/3W i PŻW 3/A/S).

Azbest mógł być stosowany w budownictwie wszędzie tam, gdzie potrzebna była podwyższona odporność ogniowa i zabezpieczenia ogniochronne elementów narażonych lub potencjalnie narażonych na wysoką temperaturę (klapy przeciwpożarowe, ciągi telekomunikacyjne, tablice rozdzielcze elektryczne, węzły ciepłownicze, obudowa klatki schodowej, przejścia kabli elektrycznych, przewodów ciepłowniczych i wentylacyjnych między stropami, zabezpieczenia elementów stropowych i ściennych strychów, piwnic, dróg ewakuacyjnych, konstrukcji stalowych). Azbest stosowano także w tkaninach wygłuszających hałas. Wyroby z azbestem projektanci dobierali indywidualnie do obiektów, z uwzględnieniem wymagań przeciwpożarowych.

Energetyka. Azbest stosowano w elektrociepłowniach i elektrowniach, w obmurzach kotłów (jako izolacje termiczne w formie sznurów i tektur na uszczelnieniach dylatacji podgrzewaczy powietrza), a także w uszczelnieniach urządzeń poddanych wysokiej temperaturze, w zaworach, wymiennikach ciepła, w izolacjach tras ciepłowniczych (jako płaszcze azbestowo-cementowe lub azbestowo-gipsowe).

Transport. Azbest stosowano do termoizolacji i izolacji elektrycznych urządzeń grzewczych w elektrowozach, tramwajach, wagonach, metrze (maty azbestowe w grzejnikach i tablicach rozdzielni elektrycznych), w termoizolacji silników pojazdów mechanicznych, w uszczelkach pod głowicę, elementach kolektorów wydechowych oraz elementach ciernych – sprzęgłach i hamulcach. Powszechnie stosowano azbest w kolejnictwie, w przemyśle lotniczym

i przemyśle stoczniowym, np. w statkach, szczególnie w miejscach narażonych na ogień, wymagających zwiększonej odporności na wysoką temperaturę.

Ustawa Prawo ochrony środowiska uznała azbest za substancję stwarzającą szczególne zagrożenie dla środowiska i wymagającą szczególnej ostrożności w czasie użytkowania zawierających ją wyrobów i przy ich demontażu, jak również przemieszczaniu powstałych odpadów.

Ustawa o odpadach nakazuje opracowanie planów gospodarki odpadami na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Powinny one zawierać zapisy dotyczące usuwania wyrobów zawierających azbest, najlepiej w formie odpowiedniego programu inwentaryzacji i eliminowania z użytkowania wszystkich wyrobów azbestowych.

3. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego

Azbest to nazwa minerału włóknistego występującego w przyrodzie, który wykazuje znaczną wytrzymałość na rozciąganie, źle przewodzi ciepło, ma właściwości dźwiękochłonne i jest względnie odporny na działanie czynników chemicznych.

Te właściwości azbestu sprawiły, że stał się on materiałem bardzo rozpowszechnionym w naszym otoczeniu, znajdując zastosowanie przy wytwarzaniu całej gamy wyrobów przemysłowych, jak i produktów używanych w życiu codziennym. Wyroby zawierające azbest oraz odpady azbestowe można podzielić – w zależności od trwałości i ilości zastosowanego spoiwa wiążącego – na: miękkie (łamliwe, kruche) i twarde (nie kruche, sztywne).

„wyroby miękkie” o gęstości < 1000 kg/m³ charakteryzują się dużym procentowym udziałem azbestu. Łatwo ulegają uszkodzeniom, powodując duże emisje pyłu azbestu. Najczęściej spotykane są w obiektach przemysłowych (elektrociepłownie, huty). Narażeni na oddziaływanie tych pyłów są pracownicy wykonujący remonty izolacji lub uszczelnień urządzeń z udziałem azbestu. Uszczelnienia w instalacjach grzewczych – sznur azbestowy (wymagana jest jego wymiana bez względu na stan techniczny, z powodu trudnych warunków eksploatacji).

Wyroby miękkie to m.in.:

- sznury, płótna, tkaniny z dodatkiem azbestu (lub wykonane z samego azbestu);
- płyty i uszczelki klinkieryt (typu gambit, polonit), stosowane w ciepłownictwie na złączach rur, zaworów z gorącą wodą lub parą;
- płaszcze azbestowo-gipsowe stosowane jako izolacja rur w ciepłownictwie;
- płyty i tektury miękkie (stosowane w izolacjach ognioochronnych);
- płyty ognioochronne typu „pyral” produkcji czechosłowackiej lub „sokalit” produkcji NRD, zawierające ok. 30 - 50% azbestu (służą do okładzin ognioochronnych konstrukcji budynków oraz jako sufity podwieszane o podwyższonej odporności na ogień, także jako materiał do klap przeciwpożarowych i przeciw dymnych);
- natryski azbestowe na konstrukcje stalowe zastosowane jako ognioochronne;
- zabezpieczenie stalowej konstrukcji budynków o tzw. konstrukcji niesztynnej (np. budynki przemysłowe, biurowe; często są to obiekty indywidualnie projektowane, „nasycone” technologią budowlaną krajów zachodnioeuropejskich z lat 60 -70., np. budynki ambasad).

Różne wyroby miękkie stosowane w budynkach z lat 60-70:

- a) płótno azbestowe na uszczelnieniu tłumika drgań w systemie klimatyzacji,
- b) tektura azbestowa,
- c) cienki sznur azbestowy.

„Wyroby twarde” o gęstości $> 1000 \text{ kg/m}^3$ są to najpowszechniej występujące w krajowym budownictwie wyroby zawierające azbest. Charakteryzują się dużym stopniem zwięzłości, dużym udziałem spoiwa (najczęściej jest nim cement), niską procentową zawartością azbestu (ok. 5% w płytach płaskich lignocementowych modyfikowanych, ok. 12 - 13% w płytach płaskich i falistych azbestowo-cementowych i ok. 20% w rurach azbestowo-cementowych).

W przeciwieństwie do wyrobów miękkich, przez długi okres pozostają wyrobami emitującymi małe ilości pyłu azbestu. Można je więc uważać za mniej groźne w użytkowaniu oraz podczas prac remontowych od wyrobów miękkich. Mniej groźne są też ich odpady. Emisja pyłu azbestu może powstawać podczas uszkodzeń mechanicznych, np. przy piłowaniu lub szlifowaniu szybkoobrotowymi narzędziami elektrycznymi, niewyposażonymi w miejscowe odciąg pyłu.

Do emisji pyłu dochodzi także w trakcie trwania destrukcji, np. emitują go stare płyty pokryć dachowych azbestowo-cementowych o naruszonej przez czynniki atmosferyczne lub chemiczne powierzchni zewnętrznej. Wówczas zanieczyszczony jest też grunt w bezpośrednim sąsiedztwie rynny odprowadzającej wodę opadową.

Wyroby twarde to m.in.:

- płyty azbestowo-cementowe faliste,
- płyty azbestowo-cementowe płaskie prasowane,
- płyty azbestowo-cementowe karo,
- płyty warstwowe PW3/A i podobne,
- rury azbestowo-cementowe,
- złącza, listwy, gąsiorzy wykonane z azbestocementu,
- płaszcze azbestowo-cementowe stosowane w izolacji rur w ciepłownictwie.

Azbest jest naturalnym, praktycznie niezniszczalnym surowcem o budowie włóknistej. Pęczki włókien mogą rozszcześcić się na włókna cieńsze niż ludzki włos. Dopóki włókna nie są uwalniane do powietrza i nie występuje ich wdychanie, wyroby z udziałem azbestu nie stanowią zagrożenia dla zdrowia.

Na występowanie i typ patologii wpływa rodzaj azbestu, wymiary tworzących go włókien i ich stężenie oraz czas trwania narażenia. Biologiczna agresywność pyłu azbestowego jest zależna od stopnia penetracji i liczby włókien, które uległy retencji w płucach. Dużą rolę odgrywa także wrażliwość osobnicza (podatność danej osoby) i palenie papierosów. Unoszące się w powietrzu, niewidoczne dla oka, włókna azbestowe są wdychane przez ludzi i wnikają do organizmu człowieka przez układ oddechowy. Zalegające w płucach włókna

mogą powodować zwłóknienie tkanki płucnej, czyli azbestozę, ale także raka płuc i międzybłoniaka opłucnej. Azbest jest najbardziej niebezpiecznym czynnikiem rakotwórczym. Największe zagrożenie stanowią włókna mikroskopijnej wielkości, które na zawsze pozostają w płucach i mogą powodować choroby nowotworowe płuc. Ważna jest świadomość, że choroby wywołane azbestem rozwijają się po 10-40 latach od czasu kontaktu z azbestem.

Wyroby azbestowe będące w dobrym stanie technicznym oraz odpowiednio zabezpieczone nie stanowią istotnego zagrożenia dla zdrowia ludzkiego. Zagrożenie jednak pojawia się wówczas, gdy zaistnieją warunki stwarzające możliwości uwalniania się włókien azbestowych do otoczenia. Do sytuacji takich dochodzi najczęściej w wyniku poddawania elementów azbestowych obróbce mechanicznej, jak również wskutek naruszania struktury wyrobu spowodowanej naturalnym starzeniem się materiału oraz pod wpływem oddziaływania czynników atmosferycznych.

Azbest jest zaliczany do dziesięciu najgroźniejszych substancji zanieczyszczających na ziemi. W związku z tym, azbest znajduje się w wykazie opracowanym przez Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej, jako niebezpieczna substancja chemiczna o udowodnionym działaniu rakotwórczym dla człowieka. Badania naukowe udowodniły, że azbest stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia w następstwie długotrwałego narażenia dróg oddechowych na wdychanie jego włókien.

Największe zagrożenie dla organizmu ludzkiego stanowią włókna respirabilne, czyli takie, które mogą występować w postaci trwałego aerozolu w powietrzu i przedostawać się z wdychanym powietrzem do organizmu. Są one dłuższe od 5 mikrometrów, mają grubość nie większą niż 3 mikrometry i stosunek długości do średnicy mniejszy niż 3 : 1.

Włókna te wdychane do pęcherzyków płucnych, nie mogą już być wydalone. Ich szkodliwe działanie może ujawnić się dopiero po wielu latach w postaci następujących schorzeń: pylica azbestowa (azbestoza), międzybłoniaki opłucnej i rak płuc.

Im więcej jest włókien w powietrzu, którym oddychamy, tym większe jest ryzyko zachorowania na choroby wywołane azbestem.

4. Prawne aspekty dotyczące postępowania z wyrobami zawierającymi azbest

Od 1997 r. w na terenie Polski obowiązuje zakaz produkcji, handlu oraz stosowania wyrobów zawierających azbest. Zakaz taki wprowadzono ustawą z 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tj.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1680).

W następnych latach wprowadzono szereg kolejnych aktów prawnych (ustaw i rozporządzeń) regulujących kwestie związane z postępowaniem i usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Szczegółowy ich wykaz przedstawiono w dalszej części niniejszego opracowania - „Materiały źródłowe”. Uzupelnieniem aktów prawnych w przedstawionym zakresie jest „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002 r. oraz lokalne programy usuwania azbestu realizowane przez gminy, powiaty i województwa.

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 uchwalony przez Radę Ministrów w dniu 14.07.2009 r., następnie zmieniony uchwałą Rady Ministrów z dnia 15.03.2010 r., który utrzymuje cele przyjętego przez Radę Ministrów 14.05.2014 r. „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”, w tym:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- minimalizację negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju,
- likwidację szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Polskie prawodawstwo dopuszcza wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest w użytkowanych budynkach, instalacjach lub urządzeniach nie dłużej niż **do dnia 31 grudnia 2032 roku**. W sposób szczegółowy określa również wymagania dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami azbestowymi, obowiązki organów administracji, a także właścicieli i zarządców nieruchomości w tym zakresie oraz obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

Podstawowe obowiązki organów samorządowych, właścicieli i zarządców nieruchomości oraz przedsiębiorców prowadzących działalność, w wyniku której powstają odpady zawierające azbest, przedstawiono poniżej.

Obowiązki gminy:

- gromadzenie informacji przekazywanych przez osoby fizyczne (właścicieli i zarządców nieruchomości) o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania;

- przedkładanie marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, w tym azbestu;
- zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejsca występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 24), informacje dotyczące wyrobów zawierających azbest są bezpośrednio wprowadzane przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta do bazy azbestowej administrowanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki, dostępnej za pośrednictwem sieci internetowej pod adresem www.bazaazbestowa.gov.pl.

Obowiązki powiatu:

- udzielanie zezwoleń na transport odpadów niebezpiecznych (w tym azbestu).

Obowiązki właścicieli, zarządców lub użytkowników nieruchomości:

- kontrola wyrobów zawierających azbest znajdujących się w obiektach, urządzeniach budowlanych, urządzeniach przemysłowych lub innych miejscach zawierających azbest;
- sporządzenie i przedłożenie organowi nadzoru budowlanego oceny stanu i dokumentacji miejsca zawierającego azbest;
- usuwanie wyrobów zawierających azbest zakwalifikowanych zgodnie z oceną do wymiany na skutek nadmiernego zużycia wyrobu lub jego uszkodzenia;
- sporządzenie (corocznie) planu kontroli jakości powietrza obejmującej pomiar stężenia azbestu, dla każdego pomieszczenia, w którym znajdują się instalacje lub urządzenia zawierające azbest lub wyroby zawierające azbest,
- przegląd i oznakowanie, w sposób przewidziany przez prawo, miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest;
- sporządzenie i przedłożenie marszałkowi województwa (dot. przedsiębiorców) lub wójtowi gminy (dot. osób fizycznych nie będących przedsiębiorcami) oraz coroczna aktualizacja informacji o:
  - wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania;
  - wyrobach zawierających azbest, których wykorzystanie zostało zakończone;

- zgłoszenie właściwemu organowi architektoniczno-budowlanemu oraz powiatowemu inspektorowi sanitarnemu prac polegających na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest zgodnie z przepisami budowlanymi.

Obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest:

- Zapisy ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. (Dz.U. z 2010 r. Nr 28 poz. 145) o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw zezwoliły od dnia 01 stycznia 2013 r. na świadczenie usług związanych z robotami polegającymi na zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest wszystkim przedsiębiorcom, którzy będą chcieli takie prace prowadzić. Na prowadzenie działalności w tym zakresie nie jest konieczna żadna decyzja. Wymóg posiadania decyzji Starosty Powiatowego dotyczy jedynie transportu wytworzonego wyrobu azbestowego (który jest traktowany jako odpad niebezpieczny) z miejsca wytworzenia (demonażu) do miejsca unieszkodliwienia;
- przeszkolenie przez uprawnioną instytucję zatrudnianych pracowników i osób kierujących lub nadzorujących, w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu tych wyrobów oraz w zakresie przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest;
- opracowanie przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmującego:
  - identyfikację azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach, na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium,
  - informacje o metodach wykonywania planowanych prac,
  - zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu, w tym problematykę określoną przepisami dotyczącymi planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
  - ustalenie niezbędnego dla rodzaju wykonywanych prac monitoringu powietrza,
  - posiadanie niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie określonych planem prac oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu;
- zgłoszenie prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, właściwemu organowi nadzoru budowlanego,

- powiatowemu inspektorowi sanitarnemu oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy;
- zapewnienie warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania w sposób określony w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2011 r. Nr 8, poz. 31) oraz Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 (Dz. U. z 2010 r. Nr 162, poz. 1089);
  - złożenie właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy nieruchomości, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych.

Warunkiem koniecznym bezpiecznego, dla ludzi i środowiska, użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest jest rzetelnie sporządzona inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest i ocena ich stanu, określająca, w zależności od rodzaju, stanu i sposobu zastosowania azbestu, stopień pilności wymiany wyrobów zawierających azbest.

W rozporządzeniach Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest oraz z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, założono wykonanie inwentaryzacji oraz dokonanie corocznej oceny stanu wyrobów zawierających azbest. Od roku 2004 właściciele i zarządcy obiektów zobligowani są do przekazywania marszałkowi województwa i wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania oraz informacji o wyrobach, których wykorzystanie zakończono.

Przepisy w sposób bezpośredni nie precyzują, kto może być wykonawcą prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest, biorąc jednak pod uwagę obowiązki jakie postawiono przed wykonawcą, wnioskować należy, że tego typu prace powinna wykonywać wyspecjalizowana jednostka posiadająca stosowne zezwolenia oraz wyposażenie techniczne i socjalne zapewniające prowadzenie prac oraz odpowiednie zabezpieczenie pracowników i środowiska przez narażeniem na działanie azbestu.

Do końca roku 2010 gminy posiadały informacje dotyczące firm, które mogły na ich terenie wykonywać prace związane z demontażem i transportem wyrobów zawierających azbest. Były to firmy, które otrzymały od Starosty Powiatowego decyzję zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi. Decyzja ta obowiązywała na terenie powiatu, który wydał decyzję. Od 1 stycznia

2011 roku uprawnienia do wydawania decyzji przekazane zostały Urzędowi Marszałkowskim, na terenie których znajduje się siedziba firmy. Ponieważ wydawana decyzja obejmuje obszar całego kraju, to każda firma posiadająca ważną decyzję Marszałka może wykonywać prace, związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest, na terenie dowolnej gminy w Polsce. Informacje o wydanych decyzjach docierają tylko do szczebla wojewódzkiego.

Od 1 stycznia 2013 r. nie jest wymagana żadna decyzja pozwalająca na wykonywanie prac związanych z demontażem wyrobów zawierających azbest. Z takiej konstrukcji prawa wynika, że Gmina może weryfikować jedynie zgodny z prawem transport odpadu azbestowego z miejsca jego wytworzenia do miejsca unieszkodliwienia. Jedynie transport odpadów azbestowych z miejsca wytworzenia do miejsca unieszkodliwiania wymaga decyzji Starosty Powiatowego zezwalającej na transport odpadów niebezpiecznych.

Za niewłaściwe gospodarowanie odpadami niebezpiecznymi grożą kary zgodnie z zapisami ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (j.t. Dz. U. z 2022r., poz. 699 z późn. zm.).

Zasady ochrony środowiska przyrodniczego.

W przypadku prowadzenia prac rozbiórkowych, remontowych, modernizacyjnych i termomodernizacyjnych (które mogą być prowadzone w celu eliminacji azbestu wbudowanego w elementy konstrukcyjne i izolacyjne obiektów budowlanych), przed ich rozpoczęciem, zarządca budynku powinien zlecić ornitologowi inwentaryzację przyrodniczą w zakresie występowania ptaków gatunków chronionych, w szczególności jerzyka (*Apus apus*). Jerzyk objęty jest ochroną gatunkową ścisłą, na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2380). W sytuacji, gdy zniszczenie schronienia jerzyka jest konieczne, należy zwrócić się do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska o wydanie stosownego zezwolenia oraz zapewnić temu gatunkowi zastępcze miejsce lęgowe. Podczas remontu czy termomodernizacji budynku należy zawieszać budki lęgowe dla tych ptaków w miejscach, gdzie dotychczas miały one swoje lęgi. Zgodnie z ww. ustawą oraz rozporządzeniem, w stosunku do ptaków obowiązuje zakaz zabijania, okaleczania, chwytania, niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych, niszczenia gniazd i innych schronień oraz umyślnego płoszenia i niepokojenia oraz niszczenia ich siedlisk i ostoi.

Dopuszcza się odstępstwo od zakazu usuwania gniazd ptasich z obiektów budowlanych i terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne, ale tylko od dnia 16 października do końca lutego, czyli przed kolejnym okresem lęgowym. Działania takie można prowadzić jedynie po uzyskaniu zwolnienia z zakazów, które w stosunku do gatunków objętych ochroną ścisłą wydaje Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, a w stosunku do gatunków objętych ochroną częściową Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska.

5. Cel i zadania programu

Głównym Celem Programu jest doprowadzenie do stopniowej eliminacji wyrobów zawierających azbest z otoczenia człowieka oraz ich bezpieczne i prawidłowe unieszkodliwienie.

W programie opisano ogólne mechanizmy oraz zasady pomocy, której gmina zamierza udzielić osobom decydującym się na usunięcie elementów zawierających azbest z budynków lub budowli. Pomoc ta ma na celu zachęcić do podejmowania tego rodzaju działań oraz zmniejszyć ryzyko związane z nieprawidłowym ich wykonaniem.

Program zakłada realizację następujących zadań:

1. inwentaryzację z natury obiektów zawierających azbest (ustalenie skali występowania i lokalizacji wyrobów zawierających azbest na terenie gminy),
2. edukację mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu dla zdrowia człowieka i procedur usuwania, zabezpieczania i unieszkodliwiania wyrobów azbestowych,
3. propagowanie właściwych metod i sposobów bezpiecznego dla środowiska i zdrowia człowieka usuwania azbestu,
4. zapoznanie i pomoc mieszkańcom gminy w pozyskiwaniu środków finansowych na zadania związane z usuwaniem azbestu i wyrobów zawierających azbest,
5. bieżący monitoring realizacji programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym i mieszkańcom.

6. Inwentaryzacja wyrobów azbestowych

6.1 Metodyka i zakres inwentaryzacji

Z umowy pomiędzy zamawiającym a wykonawcą wynikają parametry ujęte w identyfikacji wyrobów zawierających azbest na terenie gminy.

Są to:

1. **obszar geograficzny** – inwentaryzacja objęta teren całej gminy,
2. **miejscość** – wszystkie miejscowości znajdujące się na terenie gminy,
3. **oznaczenie posesji** – numer geodezyjny posesji oraz numer obrębu terytorialnego na której występuje azbest,
4. **rodzaj obiektu** – miejsce występowania azbestu ze wskazaniem na rodzaj obiektu (mieszkalny, gospodarczy, azbest zalegający na posesji – oznaczony jako „luz”),
5. **ilość azbestu** – ilość zinwentaryzowanego azbestu w kg i m²,
6. **rodzaj wyrobu azbestowego** – rodzaj wyrobu w którym znajduje się azbest (płyta falista, płaska, PWA-3, rury itp.),
7. **stopień pilności usunięcia** – kwalifikacja zinwentaryzowanego azbestu ze względu na jego stan i stopień pilności usunięcia.

Inwentaryzacja prowadzona była w oparciu o spis z natury. W trakcie prac terenowych przedstawiciele wykonawcy odwiedzili wszystkie posesje, dokonując obmiaru miejsc występowania azbestu.

Informacje zbierane podczas inwentaryzacji – podczas prowadzonej identyfikacji występowania wyrobów zawierających azbest, w przypadku jego występowania ustalano następujące dane:

- adresowe – miejscowość,
- ewidencyjne – obręb i numer działki,
- rodzaj budynku – mieszkalny, gospodarczy, luz,
- powierzchnia pokrycia dachowego [w m²] – pomiar lub oszacowanie powierzchni dachowej budynku,
- rodzaj wyrobu azbestowego – możliwe jest występowanie następujących rodzajów wyrobów zawierających azbest:
  - płyta azbestowo-cementowa falista, stosowana w budownictwie – przyjęto do określania masy przelicznik 18 kg/m² powierzchni płyty azbestowej,

- o płyta azbestowo-cementowa płaska (potocznie zwana karo) stosowana w budownictwie – przyjęto do określenia masy przelicznik 18 kg/m² powierzchni płyty azbestowej,
- o rurociągi azbestowo-cementowe - przyjęto do określenia masy przelicznik 40 kg/m.

Metodyka prowadzenia pomiarów – pomiary dokonywane są za pomocą miar taśmowych i laserowych dalmierzy. W przypadku ograniczonego dostępu do budynku powierzchnię dachu, liczone są znajdujące się na dachu płyty azbestowo-cementowe.

Wprowadzenie niezbędnych informacji do Bazy Azbestowej – wyniki inwentaryzacji rokrocznie wprowadzone są celem aktualizacji do Bazy Azbestowej w zakresie wymaganym do gromadzenia i przetwarzania informacji o wyrobach zawierających azbest.

6.2 Wyniki inwentaryzacji

Na podstawie przeprowadzanych inwentaryzacji i ich aktualizacji stwierdzono występowanie materiałów zawierających azbest na istniejących budynkach i budowlach.

Na terenie gminy występują niżej wymienione rodzaje pokryć dachowych i ściennych zawierających azbest. Są to:

- płyta azbestowo-cementowa falista, stosowana w przeważającej ilości jako pokrycie dachowe budynków mieszkalnych, gospodarczych i obiektów przemysłowych,
- płyta azbestowo-cementowa płaska (zwana karo) stosowana jako pokrycie dachów.

Na terenie gminy Łobez płyty azbestowo-cementowe zastosowane jako pokrycia dachowe zostały zidentyfikowane w **426** miejscach, z czego **55** to pokrycia dachowe budynków mieszkalnych, **332** to azbest na budynkach gospodarczych i innych, a w **39** lokalizacjach azbest zidentyfikowano na obiektach, które nie znajdowały się w ewidencji lub azbest zalegał na posesji - oznaczone jako „luz”. Dodatkowo na terenie gminy znajdują się rury azbestowe w ilości **37 850 mb** (w 9 punktach) oraz **1** miejsce ze sznurem azbestowym w ilości **1 kg**.

Łączna powierzchnia wszystkich **dachów**, na których zidentyfikowano występowanie wyrobów zawierających azbest to:

72 230,71 m² o szacunkowej masie 1 300 152,78 kg

Tabela 1 Zbiorcze zestawienie występowania azbestu z podziałem na budynki

Miejsce występowania	Ilość
Budynek mieszkalny	55
Budynek gospodarczy	332
luz	39
Razem	426

Źródło: opracowanie własne

Ze względu na rodzaj wyrobu azbestowego podział na terenie gminy jest następujący:

Tabela 2 Zbiorcze zestawienie występowania azbestu ze względu na rodzaj wyrobu

Lp.	Rodzaj wyrobu	Ilość
1	Płyty faliste	415
2	Płyty płaskie	11
łącznie: budynki i luz		426
Lp.	Rodzaj wyrobu	Ilość
3	Rury	9
4	Sznur	1
łącznie: rury i sznur		10
łącznie		436

Źródło: opracowanie własne

Na terenie gminy **nie występują** drogi i place utwardzone odpadami zawierającymi azbest.

6.3 Kwalifikacja zinwentaryzowanych wyrobów z uwagi na stopień pilności ich usunięcia.

Podczas inwentaryzacji była dokonywana ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest. Ocenę przeprowadzono zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. (Dz.U. z 2004 r. Nr 71 poz. 649) i Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. (Dz.U. z 2010 r. Nr 162 poz. 1089) obowiązek dokonania oceny stanu należy do właściciela, użytkownika wieczystego lub zarządcy nieruchomości, a wyniki oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest powinny być sporządzone w jednym egzemplarzu. Wypełniony egzemplarz „oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” powinien być przechowywany z dokumentacją miejsca zawierającego azbest.

Harmonogram oceny stanu możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest. W zależności od uzyskanych wyników, określa się trzy rodzaje wyrobów ze względu na potrzebę ich unieszkodliwiania:

- I stopień - od 120 punktów w górę, wymagane pilne usunięcie (wymiana na wyrób bezazbestowy) lub zabezpieczenie;
- II stopień – od 95 do 115 punktów, ponowna ocena wymagana w terminie do 1 roku;
- III – stopień – do 90 punktów, wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat.

W tabeli nr 3 przedstawiono proponowane zbiorcze zestawienie wg przewidywanego terminu usunięcia wyrobów zawierających azbest.

Finansowe aspekty związane z unieszkodliwieniem wyrobów azbestowych omówiono w punkcie 12, a harmonogram działań w punkcie 13 (tabela nr 9) niniejszego opracowania.

Tabela 3 Zbiorcze zestawienie wg przewidywanego terminu usunięcia wyrobów zawierających azbest

Lp.	Przewidywana data unieszkodliwienia	Stopień pilności	Masa	Udział
			[kg]	%
1	2023 – 2024 r.	I stopień	37 137,73	1,32%
2	2025 - 2027 r.	II stopień	350 638,2	12,46%
3	2028 - 2032 r.	III stopień	2 426 377,85	86,22%
Razem			2 814 153,78	100,00%

Źródło: opracowanie własne

Szczegółowy wykaz obiektów budowlanych, w których występują elementy zawierające azbest jest przedstawiony w załączniku nr 1.

W tabeli nr 4 przedstawiono występowanie wyrobów zawierających azbest wg form własności.

Tabela 4 Zestawienie zbiorcze występowania azbestu wg form własności

Lp.	Forma własności	Ilość [szt.]
1	Osoby fizyczne	330
2	Osoby prawne	106
Razem		436

Źródło: opracowanie własne

6.4 Azbest usunięty z terenu gminy w latach poprzednich

6.4.1 Usuwanie azbestu z terenu gminy Łobez.

Gmina Łobez od 2007 roku sukcesywnie organizuje akcje usuwania azbestu z terenu Gminy w ramach środków własnych, a od roku 2011 również z udziałem środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie. Mieszkańcy wykazują bardzo duże zainteresowanie problemem zagospodarowania zdemontowanego azbestu. W związku z tym przyjmowane są wnioski mieszkańców o zdjęcie, transport i utylizację azbestu, a po zgromadzeniu odpowiedniej ich ilości składany jest wniosek o dofinansowanie powyższego ze środków WFOŚ i GW lub dofinansowuje się utylizację azbestu ze środków budżetu Gminy.

Realizacja usuwania materiałów azbestowych w latach ubiegłych:

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2019	2020	2021	2022	Łącznie
Wykonanie (w kg)	2 274,44	1 607	26	7 620	2 539	44420	56150	114619,5	27 600	56 500	313 355,94
Koszt zadania (w zł)	31048,8	3 000	104	70692	20273,9	18124	24209	47246	17 158	30 829	262 684,7

7. Składowiska odpadów niebezpiecznych

Poniżej znajdują się dane składowisk odpadów azbestowych, zlokalizowanych na terenie województwa zachodnio-pomorskiego, które są ogólnodostępne i znajdują się najbliżej gminy Łobez:

Tabela 5 Wykaz składowisk przyjmujących azbest położonych najbliżej gminy Łobez

Charakter składowiska	Ogólnodostępne	Ogólnodostępne
Nazwa	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne	Regionalny Zakład Odzysku w Sianowie
Województwo	Zachodniopomorskie	Zachodniopomorskie
Gmina	Myślibórz	Sianów
Miejscowość	Dalsze	Sianów
Adres	Dalsze 36, 74-300 Myślibórz	ul. Lubuszan 80, 76-004 Sianów
Telefon	95 747 56 53	94 318 53 65
Godziny pracy	7:00 - 18:00 pon.-pt. 7:00-14:00 sob.	7:00 - 17:00 pon.-pt. 7:00-15:00 sob.
Właściciel/Zarządca/ Inwestor	EKO-MYŚL Sp. z o.o.	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.
Adres właściciela	Dalsze 36, 74-300 Myślibórz	ul. Komunalna 5, 75-724 Koszalin
Telefon stacjonarny	95 747 56 53	94 348 44 44
E-mail	sekretariat@eko-mysl.pl	sekretariat@pgkkoszalin.pl
Strona www	www.eko-mysl.pl	www.pgkkoszalin.pl

Źródło: www.bazaazbestowa.gov.pl

8. Program działań zmierzający do usunięcia wyrobów azbestowych

Strategia usuwania wyrobów zawierających azbest i unieszkodliwiania odpadów azbestowych.

Strategia usuwania wyrobów zawierających azbest i unieszkodliwiania odpadów azbestowych z obszaru gminy Łobez została oparta na następujących kierunkach działań.

1. Inwentaryzacja

Rozpoznanie ilości, rodzaju wyrobów azbestowych i obiektów (rodzaj budynku, nr działki i obręb ewidencyjny) na terenie gminy Łobez.

2. Baza danych

Opracowanie i wprowadzenie do wojewódzkiej bazy danych o wyrobach i odpadach zawierających azbest (WBDA), a dotyczących lokalizacji, ilości, rodzaju występujących wyrobów oraz stanu wyrobów zawierających azbest, na podstawie informacji zebranych podczas inwentaryzacji zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r., Nr 71, poz. 649).

3. Aktualizacja bazy danych

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 20 grudnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska dotyczące wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2013 r. poz. 24), informacje o wyrobach azbestowych są bezpośrednio wprowadzane przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta do bazy azbestowej administrowanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki, dostępnej za pośrednictwem sieci Internet pod adresem www.bazaazbestowa.gov.pl prowadzonej w formie elektronicznej przy użyciu systemu teleinformatycznego.

4. Przepływ informacji

Na wójcie, burmistrzu, prezydencie miasta ciąży obowiązek przedkładania marszałkowi informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania azbestu. Informacje te przedkładane są raz na rok, **do 31 marca** za poprzedni rok kalendarzowy, wg określonego wzoru, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2009 r. w sprawie sposobu przedkładania marszałkom informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 1450).

5. Monitoring usuwania odpadów azbestowych

Zaktywizowanie działań dyspozycyjno - kontrolnych nadzoru usuwania azbestu z terenu gminy Łobez oraz usprawnienie monitoringu bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest i składowania odpadów azbestowych.

6. Edukacja ekologiczna

Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy Łobez poprzez organizację kampanii informacyjnej na temat szkodliwości azbestu i jego wyrobów dla zdrowia i życia, a także o bezpiecznym użytkowaniu, usuwaniu wyrobów zawierających azbest i postępowaniu z tymi wyrobami.

7. Usuwanie wyrobów zawierających azbest

Bezpieczne usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Łobez zgodnie z przepisami prawa i unieszkodliwianie odpadów azbestowych w sposób bezpieczny dla ludzi i środowiska.

9. Monitoring realizacji Programu i wskaźniki realizacji

Wdrożenie monitoringu realizacji Programu usuwania wyrobów zawierających azbest i unieszkodliwiania odpadów azbestowych jest istotnym elementem pomiarowo-kontrolnym. Dzięki niemu, możliwe będzie stałe i precyzyjne nadzorowanie postępu eliminowania uciążliwości z terenu gminy.

Monitoringiem zajmować się będą pracownicy ds. ochrony środowiska i gospodarki odpadami.

Ich zadaniem będzie nadzorowanie realizacji programu a w szczególności:

- aktualizacja Bazy Azbestowej na stronie www.bazaazbestowa.gov.pl,
- organizacja i prowadzenie dofinansowania do usuwania wyrobów zawierających azbest dla mieszkańców gminy,
- udostępnienie informacji o możliwości i konieczności bezpiecznego usuwania azbestu, poprzez zamieszczenie na stronie internetowej gminy „Programu usuwania azbestu” oraz udostępnianie mieszkańcom ulotek, broszur itp.

Wskazane jest, aby weryfikacja danych zarówno w Bazie Azbestowej, jak i w Programie prowadzona była minimum jeden raz w roku. Pozwoli to na precyzyjne określenie ilości usuniętego azbestu oraz porównanie wyników faktycznych z przyjętymi założeniami.

Z przeprowadzonej weryfikacji powinien powstawać zapis.

Raz na pięć lat „Program....” w oparciu o coroczne zapisy powinien być aktualizowany.

Na poziomie centralnym monitoring realizacji zadań ujętych w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” obejmuje gromadzenie, przetwarzanie i rozpowszechnianie informacji o usuwaniu wyrobów zawierających azbest, w szczególności dotyczących:

- ilości usuniętych wyrobów zawierających azbest oraz wytworzonych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest,
- ilości składowanych odpadów zawierających azbest,
- lokalizacji istniejących i planowanych składowisk odpadów zawierających azbest i ich pojemności oraz stopnia wykorzystania,
- ilości i wyników przeprowadzonych inwentaryzacji oraz oceny stanu technicznego wyrobów zawierających azbest i ich lokalizacji na terenie gmin, powiatów i województw,
- przedsiębiorstw posiadających uprawnienia do bezpiecznego usuwania azbestu,
- liczby osób pracujących w kontakcie z azbestem,
- liczby pracowników przeszkolonych do pracy w kontakcie z azbestem,
- podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego inicjatyw w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest,

- usytuowania miejsc o wysokim stężeniu włókien azbestu w powietrzu,
- ewidencjonowania zmian legislacyjnych dotyczących problematyki azbestowej,
- wdrażania technologii uniecznawiania włókien azbestu w odpadach azbestowych.

Monitoring realizacji zadań krajowego *Programu* obejmuje także wskaźniki środowiskowe wynikające z przeprowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Zalicza się do nich:

- ogólna powierzchnia zajęta przez składowiska i kwatery przeznaczone do składowania odpadów zawierających azbest [ha],
- stan zanieczyszczenia powietrza włóknami azbestu zagrożonych rejonów i okolic obiektów [włókna/m³].

Do monitorowania stopnia realizacji gminnego *Programu* przyjmuje się wskaźniki przedstawione poniżej.

1. Ilość zinwentaryzowanych, pozostałych do usunięcia wyrobów zawierających azbest w danym roku sprawozdawczym - **Mg/rok**
2. Ilość unieszkodliwionych odpadów zawierających azbest - **Mg/rok**
3. Stopień usunięcia wyrobów zawierających azbest w stosunku do ilości wyrobów zawierających azbest zinwentaryzowanych i pozostających do usunięcia w danym roku sprawozdawczym - **%**
4. Stopień wykorzystania środków finansowych zaplanowanych na realizację *Programu* w danym roku - **%**
5. Liczba obiektów/miejsc występowania azbestu w gminie, wprowadzonych do Bazy Azbestowej – **sztuki**.

10. Beneficjenci programu

Program obejmuje obiekty będące w posiadaniu osób fizycznych, osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego, Skarbu Państwa, zlokalizowanych na terenie gminy Łobez.

11. Harmonogram realizacji zadania

Odpady zawierające azbest należą do odpadów niebezpiecznych, dlatego powinny być objęte „Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest...”. Wyroby zawierające azbest stanowią zagrożenie w momencie, gdy są w złym stanie technicznym oraz gdy nie są odpowiednio zabezpieczone.

W takim przypadku zagrożenie pojawia się, gdy zaistnieją warunki stwarzające możliwości uwalniania się włókien azbestowych do otoczenia. Do sytuacji takich dochodzi najczęściej w wyniku poddawania elementów azbestowych obróbce mechanicznej (łamanie, kruszenie, cięcie i każda inna obróbka), jak również wskutek naruszania struktury wyrobu spowodowanej naturalnym starzeniem się materiału oraz pod wpływem oddziaływania czynników atmosferycznych.

Ustalając poszczególne zadania, mające na celu eliminację wyrobów azbestowych z terenu gminy Łobez dodatkowo należy zwrócić uwagę na świadomość ekologiczną mieszkańców.

Najskuteczniejszym sposobem motywacji do przystąpienia do usuwania wyrobów zawierających azbest przez osoby fizyczne i jednostki organizacyjne jest uruchomienie dopłat do kosztów ich usuwania oraz unieszkodliwiania. Dodatkowo dobrym rozwiązaniem jest nawiązanie współpracy z lokalnymi mediami, w celu pobudzenia świadomości ekologicznej mieszkańców. Oprócz współpracy z mediami, dobrym rozwiązaniem jest również współpraca z samorządami wyższego szczebla w zakresie zadań wynikających z „Programu usuwania azbestu ...”.

Usuwanie azbestu z terenu gminy Łobez jest procesem wieloletnim. Zakłada się, że realizacja tego procesu będzie trwała do końca 2023 roku. Bardzo ważne jest, aby cały proces był dokładnie zaplanowany oraz przeprowadzony ze szczególnym zachowaniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

Poniżej w Tabeli nr 6 przedstawiono zadania do realizacji związane z likwidacją wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Łobez.

Tabela 6 Harmonogram realizacji „Programu usuwania azbestu...”

Lp.	Nazwa zadania	2023-2027	2028 - 2032
1	Aktualizowanie Bazy Azbestowej o obiektach zawierających azbest oraz o ilości i miejscach zlikwidowania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Łobez	X	X
2.	Aktualizacja „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Łobez”	X	X
3.	Monitoring realizacji Programu	X	X
4.	Coroczne opracowywanie harmonogramu planowanych prac związanych z usuwaniem i unieszkodliwianiem odpadów azbestowych w celu opracowania planu wydatków lub zbieranie wniosków od mieszkańców	X	X
5.	Działalność informacyjna i edukacyjna nt. bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz metodami unieszkodliwiania i szkodliwości azbestu	X	X
6.	Prowadzenie naboru wniosków o dofinansowanie demontażu i odbioru odpadów zawierających azbest	X	X
7.	Monitoring usuwania i prawidłowego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest	X	X

12. Finansowe aspekty realizacji programu

Koszty związane z usunięciem wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Łobez wiążą się głównie z kosztami poniesionymi na demontaż, transport oraz unieszkodliwienie metodą D5 (składowanie).

Program realizowany jest ze środków własnych gminy oraz środków zewnętrznych, w tym pochodzących z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

Wyroby zawierające azbest występują jako płyty azbestowo-cementowe płaskie i faliste. Na podstawie danych pochodzących z rozstrzygniętych w ostatnich latach przetargów ogłaszanych przez powiaty i gminy z różnych regionów Polski wynika, że całkowity koszt dla:

1. demontażu, spakowania transportu i unieszkodliwiania kształtuje się na poziomie 700,00 PLN za jedną tonę pokrycia dachowego lub elewacyjnego,
2. koszt spakowania, transportu i unieszkodliwiania znajdujących się na ziemi płyt kształtuje się na poziomie 400,00 PLN za jedną tonę odpadu.

Przyjmuje się parametr wagi jako najbardziej oddający skalę problemu, uwzględniając różne rodzaje materiałów zawierających azbest:

demontaż, spakowanie, transport i utylizacja 1 tony pokrycia dachowego – 700,00 PLN (max. koszt wg rozstrzygniętych przetargów).

Koszty te mogą ulec zmianie w zależności od zmian, które na obecnym etapie są nie do przewidzenia (np. stawki VAT, koszty paliwa, koszty unieszkodliwienia na składowiskach itp.) oraz ilości mieszkańców mogących pozwolić sobie na przeprowadzenie wymiany pokrycia dachowego.

Koszty związane z demontażem, transportem i unieszkodliwieniem wyrobów zawierających azbest stanowią do 25% całości kosztów nowego pokrycia dachowego.

13. Potencjalne źródła finansowania

13.1 Dotacje z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Gospodarka odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest jest jednym z celów w ramach programu priorytetowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) w Warszawie. W ramach pomocy w powyższym zakresie, udzielane są dotacje na unieszkodliwianie wyrobów azbestowych na terenie całego kraju przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW).

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie realizując powyższe, udziela dotacji jednostkom samorządu terytorialnego województwa zachodniopomorskiego. Na podstawie regulaminu każdego roku rozpisany jest nabór wniosków o dotację na zadania z zakresu usuwania azbestu. Każda jednostka samorządu terytorialnego (powiat, gmina, związek gmin), spełniająca określone regulaminem wymagania, może złożyć wniosek na pozyskanie dotacji.

Warunki dofinansowania udzielonego przez WFOŚiGW w Szczecinie na rok 2023 z udziałem środków NFOŚiGW

1. Cel programu

Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, a przez to minimalizacja szkodliwego oddziaływania azbestu na ludzi i środowisko.

2. Okres wdrażania

- 2.1. Nabór wniosków w terminie do 03.03.2023 r. – decyduje kolejność zgłoszeń
- 2.2. Wypłata środków z dotacji powinna nastąpić nie później niż do dnia 15 listopada 2023 r.

3. Szczegółowe zasady udzielania dofinansowania

- 3.1. Dofinansowanie udzielane jest na przedsięwzięcia w zakresie demontażu, transportu oraz unieszkodliwienia lub zabezpieczenia odpadów zawierających azbest.
- 3.2. Do dofinansowania mogą zostać zgłoszone zadania spełniające następujące wymogi:
  - 3.2.1. przeprowadzone zostaną na terenie gminy, w której została przeprowadzona inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest;
  - 3.2.2. zgodne będą z opracowanym i przyjętym programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest obowiązującym na terenie tej gminy;

- 3.2.3. przeprowadzone zostaną zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 z późn. zm.)
- 3.3. Zebrane odpady zawierające azbest muszą być przekazane na składowisko docelowe (ostateczne miejsce unieszkodliwienia odpadów) w terminie do daty złożenia rozliczenia zadania.
- 3.4. Kosztami kwalifikowanymi są koszty niezbędne do osiągnięcia efektu ekologicznego i obejmują wyłącznie koszty demontażu, zbierania, transportu i unieszkodliwiania lub zabezpieczenia odpadów zawierających azbest poniesione po dacie rozstrzygnięcia konkursu.
- 3.5. Kwota dofinansowania przedsięwzięcia wynosi do 100% jego kosztów kwalifikowanych w oparciu o kryterium:
- 3.5.1. nie więcej jak 700,00 zł za 1 Mg odpadu zawierającego azbest, jeżeli na zadanie składają się łącznie: demontaż, transport i unieszkodliwienie odpadu.
- 3.5.2. nie więcej jak 400,00 zł za 1 Mg odpadu zawierającego azbest, jeżeli na zadanie składa się wyłącznie: transport i unieszkodliwienie odpadu.

14. Wpływ wdrożenia programu na środowisko

Projekt „Programu usuwania azbestu dla gminy Łobez wraz z inwentaryzacją” pozwoli określić zakres występowania wyrobów zawierających azbest ze szczególnym uwzględnieniem budynków mieszkalnych. Przeprowadzona inwentaryzacja z natury określa obszary geograficzne (wsie) o największym ilościowym występowaniu wyrobów zawierających azbest, ich rodzaju oraz przedstawia ocenę stanu wyrobów azbestowych (w większości przypadków są to płyty faliste lub płaskie, azbestowo-cementowe zastosowane jako pokrycia dachowe budynków i tylko w nielicznych przypadkach płyt są zastosowane jako ściany zewnętrzne budynków gospodarczych), a tym samym określa stopień pilności ich usunięcia i unieszkodliwienia.

Na terenie gminy zidentyfikowano występowanie wyrobów zawierających azbest na **387** budynkach (mieszkalnych i gospodarczych) oraz w **39** miejscach, gdzie azbest jest przygotowany do wywozu (luz).

Potencjalnymi skutkami braku wdrożenia programu usuwania wyrobów zawierających azbest może być:

- zwiększenie ilości odpadów składowanych nielegalnie czy w sposób nieprawidłowy,
- wzmożona emisja włókien azbestowych na skutek nieodpowiedniego demontażu,
- brak wyeliminowania wyrobów zawierających azbest w okresie prawnie do tego przewidzianym,
- wzrost ilości „dzikich wysypisk” na których składowane będą odpady niebezpieczne,
- niewłaściwe postępowanie z odpadami niebezpiecznymi przez mieszkańców co może prowadzić do pogorszenia zdrowia.

Brak realizacji zapisów „Programu usuwania azbestu dla gminy Łobez” prowadzić będzie do pogorszenia niektórych elementów środowiska, co będzie wpływać negatywnie na zdrowie mieszkańców gminy. Wpływ braku realizacji „Programu usuwania azbestu dla gminy Łobez” objawiać się będzie:

- wzrostem emisji zanieczyszczeń do powietrza,
- wzrostem zanieczyszczeń gleby,
- dewastacją siedlisk naturalnych,
- dewastacją walorów krajobrazowych i turystycznych gminy,
- wzrostem zagrożenia dla zdrowia ludzi.

Za przedsięwzięcia o potencjalnym oddziaływaniu na środowisko przewidziane do realizacji w „Programie usuwania azbestu dla gminy Łobez” w okresie 2023 – 2032 można uznać działania związane z:

- demontażem wyrobów zawierających azbest,
- transportem odpadów niebezpiecznych z miejsca ich wytworzenia (demontażu) do miejsca ich utylizacji,
- utylizacją odpadów niebezpiecznych poprzez składowanie na uprawnionych do tego składowiskach.

Powyższe działania mogą negatywnie wpływać na ochronę jakości powietrza w przypadku nieodpowiedniego demontażu, transportu i unieszkodliwiania (wzrost zapylenia czy emisji włókien azbestowych do powietrza) również na etapie likwidacji nielegalnych składowisk.

Pozytywne aspekty wprowadzenia programu

- Poprzez przeprowadzoną inwentaryzację wyrobów zawierających azbest gmina uzyska wiedzę o ilości, rodzaju, i lokalizacji wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie gminy,
- Przeprowadzona ocena stanu wyrobów zawierających azbest pozwoli ustalić okresy i ilości odpadów niebezpiecznych, które powinny zostać poddane unieszkodliwieniu,
- Pozyskana wiedza o ilości i lokalizacji wyrobów azbestowych powinna wyeliminować nieodpowiednie postępowanie z nimi przez mieszkańców, a zwłaszcza:
  - Przeprowadzanie demontażu przez uprawnione firmy, co powinno ograniczyć emisję włókien do atmosfery podczas prowadzonych prac i podczas transportu do miejsc unieszkodliwiania (poprzez odpowiednie zabezpieczenie odpadów do transportu),
  - Przekazywanie odpadów do unieszkodliwienia na uprawnionych składowiskach - nielegalne składowanie odpadów niebezpiecznych będzie można łatwo udowodnić,
- Wdrożenie systemu monitoringu realizacji „Programu...” ograniczy presję na środowisko – pozwoli określić miejsca powstawania odpadów niebezpiecznych w nadchodzących latach, co konsekwencji pozwoli na planowanie działań (finansowych, logistycznych i organizacyjnych) związanych z demontażem, transportem i unieszkodliwianiem azbestu,
- Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy przyczyni się do poprawy jakości środowiska i zmniejszy ryzyko narażenia mieszkańców gminy na substancje kancerogenne.

Wymienione czynniki będą miały pozytywny wpływ na powietrze, powierzchnię ziemi i zdrowie ludzi.

Potencjalne zagrożenia.

Prace związane z demontażem wyrobów zawierających azbest mogą powodować przedostawanie się włókien azbestowych do powietrza. W celu zminimalizowania skutków prowadzenia prac demontażowych, należy prace te powierzyć wyspecjalizowanym przedsiębiorcom. Firmy specjalistyczne potrafią poprzez stosowane technologie, stosowanie środków ochrony osobistej pracowników i przygotowanie obiektu do demontażu ograniczyć negatywne skutki oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi podczas wykonywania prac.

Wytworzone odpady niebezpieczne należy przetransportować z miejsca ich wytworzenia do miejsca utylizacji. W latach 2016-2018 usunięto ponad 44 Mg odpadów zawierających azbest. Jednak w tym czasie nastąpiło „zamrożenie” środków z WFOŚiGW. W latach 2023 – 2032 ilość usuwanych odpadów ma wzrastać do ok. 200 Mg rocznie.

Realizacja zadań przewidzianych w Programie usuwania azbestu z terenu gminy Łobez wpłynie przede wszystkim na:

- pomoc mieszkańcom nieruchomości, na których znajdują się wyroby azbestowe, w jego prawidłowej utylizacji,
- coroczne ograniczenie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Łobez,
- usunięcie do roku 2032 wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Łobez,
- zmniejszenie ryzyka narażenia ludności na substancje rakotwórcze, do których zaliczane są włókna azbestowe,
- ograniczenie degradacji gleb i krajobrazu,
- poprawę jakości powietrza atmosferycznego.

Wobec powyższego stwierdza się, iż realizacja zadań wynikających z „Programu...” przyczyni się do poprawy stanu środowiska na obszarze gminy.

Brak realizacji projektowanego dokumentu, przyczyni się do pozostawienia stanu obecnego, a co za tym idzie wpłynie na pogarszanie stanu środowiska w przyszłych latach.

15. Podsumowanie

Gospodarka odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest, jest ważnym elementem całego systemu gospodarki odpadami, a także integralną częścią planów gospodarki odpadami powiatów i województw oraz planu krajowego.

Azbest należy do surowców charakteryzujących się niekorzystnym działaniem zarówno na zdrowie ludzi, jak i na środowisko naturalne. W związku z tym faktem od 1997 r. zakazano stosowania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Mimo istnienia zakazu stosowania azbestu w nowych budynkach i technologiach będzie on elementem struktury wielu obiektów jako materiał wbudowany jeszcze przez kilkanaście lat. Należy pamiętać, że nie jest szkodliwa sama obecność w budynku materiałów zawierających azbest. Niebezpieczeństwo pojawia się w wyniku nieprawidłowego obchodzenia się z tymi elementami, na skutek czego mogą one stać się niebezpieczne, będąc źródłem emisji włókien azbestowych do powietrza.

Niezbędne jest zastosowanie się właścicieli i zarządców obiektów budowlanych do obowiązku prowadzenia okresowych kontroli i oceny stanu technicznego wyrobów zawierających azbest oraz przekazywania właściwym jednostkom danych o ilości, stanie i miejscu występowania azbestu. Istotna jest również świadomość przedsiębiorców wykonujących prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Wykonywanie tych prac wyłącznie przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy, pozwoli wyeliminować zagrożenie wynikające z nieprawidłowego ich prowadzenia.

Z tego względu jednym z głównych celów niniejszego programu jest edukacja i przybliżenie szerokim kręgom społeczeństwa problematyki bezpiecznej eksploatacji usuwania wyrobów zawierających azbest. Rola gminy w problematyce azbestu sprowadza się do koordynacji działań związanych z usuwaniem azbestu i poszerzania świadomości mieszkańców w kwestii zagrożeń dotyczących wyrobów azbestowych i sposobów ich eliminowania.

Dla prawidłowej realizacji celów „Programu usuwania azbestu” niezbędna jest okresowa wymiana informacji pomiędzy starostwem powiatowym i gminami, dotycząca stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych zadań. Dlatego też przewiduje się wymianę ww. informacji w sposób zorganizowany – w ustalonej formie pisemnej lub elektronicznej (sprawozdawczość okresowa).

Informacje, jak postępować w trakcie eksploatacji, zabezpieczania lub usuwania azbestu i materiałów zawierających azbest, jak postępować z wytworzonymi odpadami aż po ich deponowanie na składowisku, przedstawione w niniejszym dokumencie, powinny pomóc w rozpowszechnianiu stosowania dobrych wzorców bezpiecznego postępowania z azbestem i materiałami zawierającymi azbest.

16. Materiały źródłowe

Wykaz rozporządzeń dotyczących problematyki azbestowej

1. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 2004 r. w sprawie wykazu prac wzbronionych młodocianym i warunków ich zatrudnienia przy niektórych z tych prac (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1509).
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839).
3. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 16 stycznia 2015 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. z 2015 r. poz. 110).
4. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 r. Nr 8, poz. 31).
5. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 71, poz. 649 z późn. zm.).
6. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. z 2005 r. Nr 216, poz. 1824).
7. Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2020 r. poz. 10).
8. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 07 września 2015 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1450).
9. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez marszałka województwa rejestru wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2013 r. poz. 25).

Wykaz ustaw dotyczących problematyki azbestowej

1. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1510 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1680).
3. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2351 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2556 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 699 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (t.j. Dz. U. z 2022r., poz. 2147).

17. Załączniki

- Załącznik nr 1**   **Szczegółowa inwentaryzacja występowania wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Łobez.**
- Załącznik nr 2**   **Wzór oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest.**
- Załącznik nr 3**   **Wzór oznakowania wyrobów, odpadów i opakowań zawierających azbest lub wyroby zawierające azbest, a także miejsc ich występowania.**
- Załącznik nr 4**   **Wzory dokumentów na potrzeby ewidencji odpadów**
- a) Karta przekazania odpadów,**
  - b) Karta ewidencji odpadów,**
  - c) Karta ewidencji odpadów niebezpiecznych.**

Załącznik Nr 1

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr domu	Nr działki	Nr obrębu	Własność	Rodz. Zabudowy	Rodz. wyrobu	Jednostka	Ilość w kg, m, m2	Ilość w kg	st. Pilności
1.	Łobez	Kraszewskiego	6	353	321802_4.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	120	2160	III
2.	Łobez	Spokojna	3	85/3	321802_4.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	270	4860	III
3.	Łobez	Siewna		1398/5	321802_4.0001	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	47,52	855,36	II
4.	Łobez	Pocztowa	17	1844	321802_4.0001	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	15,84	285,12	I
5.	Łobez	Pocztowa	17	1844	321802_4.0001	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	13,2	237,6	I
6.	Łobez	Niepodległości	13	1711	321802_4.0001	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	47,52	855,36	II
7.	Łobez	Niepodległości	78-80	174/2	321802_4.0001	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	26,4	475,2	I
8.	Łobez	Niepodległości	32	215/2	321802_4.0001	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	15,48	278,64	I
9.	Łobez	Komuny Paryskiej	2	63/2	321802_4.0001	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	132	2376	III
10.	Łobez	Komuny Paryskiej	2	63/2	321802_4.0001	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	52,8	950,4	II
11.	Łobez	Kolejowa	3a	1390	321802_4.0001	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	72,6	1306,8	II
12.	Łobez	Pogodna	2	396/212	321802_4.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	30	540	I
13.	Łobez	Wojska Polskiego	7	630	321802_4.0001	os. fizyczna	luz	falisty	m2	13	234	I
14.	Łobez	Słowackiego	28	579	321802_4.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	50	900	II
15.	Łobez	Przyrzeczna	12a	363/4	321802_4.0001	os. fizyczna	luz	falisty	m2	7	126	I
16.	Łobez	Przyrzeczna	12a	363/4	321802_4.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	50	900	II
17.	Łobez	Przedmiejska	2	396/172	321802_4.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	90	1620	II
18.	Łobez	Przechodnia	24	503/66	321802_4.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II
19.	Łobez	Przechodnia	19	8	321802_4.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	40	720	II
20.	Łobez	Pomorska	4	887/1	321802_4.0001	os. fizyczna	luz	falisty	m2	45	810	I
21.	Łobez	Pomorska	1	549/73	321802_4.0001	os. fizyczna	luz	falisty	m2	20	360	I
22.	Łobez	Pomorska	8	889	321802_4.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	150	2700	III
23.	Łobez	Spółdzielców pl.	1	1796/3	321802_4.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	500	9000	III
24.	Łobez	Okopowa	1	266	321802_4.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II
25.	Łobez	Ogrodowa	1	376/2	321802_4.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	30	540	I
26.	Łobez	Mieszka I	13	877	321802_4.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	36,11	649,98	II
27.	Łobez	Kilińskiego	28	536	321802_4.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	47,63	857,34	II
28.	Łobez	Bema	25	392/5	321802_4.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	140	2520	III
29.	Łobez	Wojska Polskiego	17	646	321802_4.0001	os. prawna	inny	rury	m	1100	44000	III

30.	Łobez	Wojska Polskiego	17	646	321802_4.0001	os. prawna	inny	rury	m	1000	40000	III
31.	Łobez	Wojska Polskiego	17	646	321802_4.0001	os. prawna	inny	rury	m	32000	1280000	III
32.	Łobez	Wojska Polskiego	17	646	321802_4.0001	os. prawna	inny	rury	m	1000	40000	III
33.	Łobez	Wojska Polskiego	17	646	321802_4.0001	os. prawna	inny	rury	m	300	12000	III
34.	Łobez	Wojska Polskiego	17	646	321802_4.0001	os. prawna	inny	rury	m	850	34000	III
35.	Łobez	Wojska Polskiego	17	646	321802_4.0001	os. prawna	inny	rury	m	1000	40000	III
36.	Łobez	Wojska Polskiego	17	646	321802_4.0001	os. prawna	inny	rury	m	400	16000	III
37.	Łobez	Wojska Polskiego	17	646	321802_4.0001	os. prawna	inny	rury	m	200	8000	III
38.	Łobez	Rolna	18b,18c	130/19,674	321802_4.0002	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	380,16	6842,88	III
39.	Łobez	Przemysłowa		150	321802_4.0002	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	285,12	5132,16	III
40.	Łobez	Przemysłowa	8	157	321802_4.0002	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	30,03	540,54	I
41.	Łobez	Pocztowa	9	457	321802_4.0002	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	55,44	997,92	II
42.	Łobez	Browarna	11	467	321802_4.0002	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	31,68	570,24	I
43.	Łobez	Bema	35	87/25	321802_4.0002	os. prawna	przemysłowy	płatki	m2	1518	27324	III
44.	Łobez	Bema	35	87/25	321802_4.0002	os. prawna	przemysłowy	płatki	m2	1623	29214	III
45.	Łobez	Bema	35	87/25	321802_4.0002	os. prawna	przemysłowy	płatki	m2	1163	20934	III
46.	Łobez	Bema	28D	95/2	321802_4.0002	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	63,36	1140,48	II
47.	Łobez	Szosa Świdwińska	1	116/12	321802_4.0002	os. prawna	przemysłowy	płatki	m2	1898	34164	III
48.	Łobez	Rolna	4	134	321802_4.0002	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	40	720	II
49.	Łobez	Nowe Osiedle	24	64	321802_4.0002	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	70	1260	II
50.	Łobez	Boczna	21	206	321802_4.0002	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	150	2700	III
51.	Łobez	Boczna	8	469	321802_4.0002	os. fizyczna	luz	falisty	m2	30	540	I
52.	Łobez	Bema		152/20	321802_4.0002	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	400	7200	III
53.	Łobez	Bema	26b/1	90/2	321802_4.0002	os. fizyczna	luz	falisty	m2	10	180	I
54.	Łobez	Bema	28	158	321802_4.0002	os. fizyczna	gospodarczy	płatki	m2	20	360	I
55.	Łobez	Szosa Świdwińska	1	116/12	321802_4.0002	os. prawna	przemysłowy	płatki	m2	8	144	I
56.	Łobez	Przemysłowa	5	155	321802_4.0002	os. prawna	inny	falisty	m2	27	486	I
57.	Łobez	Łoźnicka		715/5	321802_4.0003	os. prawna	gospodarczy	płatki	m2	1081,82	19472,76	III
58.	Łobez	Magazynowa	1	1799	321802_4.0003	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	36,96	665,28	I
59.	Łobez	Magazynowa	1	1799	321802_4.0003	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	36,96	665,28	I

60.	Łobez	Magazynowa	1	1799	321802_4.0003	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	47,52	855,36	II
61.	Łobez	Magazynowa		790/1	321802_4.0003	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	63,36	1140,48	II
62.	Łobez	Dubois	12	738	321802_4.0003	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	0,98	17,64	II
63.	Łobez	Krzywa	14	769/1	321802_4.0003	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II
64.	Łobez	Węgorzyńska	14	1194	321802_4.0004	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	360	6480	III
65.	Łobez	Węgorzyńska	13	1193	321802_4.0004	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	200	3600	III
66.	Łobez	Świętoborzec		1384	321802_4.0004	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	150	2700	III
67.	Łobez	Świętoborzec		1383	321802_4.0004	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	395	7110	III
68.	Łobez	Świętoborzec		1382	321802_4.0004	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	255	4590	III
69.	Łobez	Węgorzyńska	23	1183	321802_4.0004	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	21,12	380,16	I
70.	Łobez	Węgorzyńska	11	1204	321802_4.0004	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	73,92	1330,56	II
71.	Łobez	Węgorzyńska	4	1212	321802_4.0004	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	14,52	261,36	I
72.	Łobez	Węgorzyńska	4	1212	321802_4.0004	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	13,2	237,6	I
73.	Łobez	Węgorzyńska	19	1188	321802_4.0004	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	105	1890	III
74.	Łobez	Węgorzyńska	7	1209	321802_4.0004	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	95	1710	II
75.	Łobez	Węgorzyńska	6	1210	321802_4.0004	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	70	1260	II
76.	Łobez	Węgorzyńska	2	1215	321802_4.0004	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II
77.	Łobez	Świętoborzec	11/2	1394	321802_4.0004	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	70	1260	II
78.	Łobez	Strumykowa	5	1250	321802_4.0004	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	50	900	II
79.	Łobez	Strumykowa	5	1250	321802_4.0004	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	70	1260	II
80.	Łobez	Strumykowa	2	1246	321802_4.0004	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II
81.	Łobez	Świętoborzec		1307/14	321802_4.0004	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	800	14400	III
82.	Łobez	Konopnickiej	5	1245/134	321802_4.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	32	576	III
83.	Łobez	Bema	28B	94	321802_4.0002	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	176,25	3172,50	III
84.	Łobez	Rodzinne Ogrody Działkowe		66/1,42/3, 238/6	321802_4.0001	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	124,48 45,56	2240,64 820,08	III II
85.	Łobez	Kopernika	1	989/40	321802_4.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	6,67	120,06	II
86.	Łobez	Niepodległości	66	1387/6	321802_4.0001	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	252	4536	III
87.	Łobez	Łożnicka – Ogrody działkowe		723/9	321802_4.0003	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	5,56	100,08	II
88.	Łobez	Węgorzyńska	25/2	1181	321802_4.0004	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	15,56	280,08	II

89.	Łobez	Zielona	6	1714	321802_4.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	10,78	194,04	II
90.	Łobez	Szkolna	25	499	321802_4.0002	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	72,22	1299,96	II
91.	Łobez	Pomorska	12	891	321802_4.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II
92.	Karwowo		24	67/4	321802_5.0001	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	11,88	213,84	I
93.	Karwowo		21	67/1	321802_5.0001	os. prawna	mieszkalny	falisty	m2	13,2	237,6	II
94.	Karwowo		21	67/1	321802_5.0001	os. prawna	mieszkalny	falisty	m2	290,4	5227,2	II
95.	Karwowo		30	74/19	321802_5.0001	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	36,96	665,28	I
96.	Karwowo		30	74/19	321802_5.0001	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	39,6	712,8	I
97.	Karwowo		5	95/11	321802_5.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	130	2340	II
98.	Karwowo		13	37	321802_5.0001	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	290	5220	III
99.	Karwowo		13	37	321802_5.0001	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	220	3960	II
100.	Karwowo		13	37	321802_5.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	400	7200	III
101.	Karwowo		14	95/9	321802_5.0001	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	250	4500	II
102.	Karwowo		14	95/9	321802_5.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	150	2700	III
103.	Karwowo			95/7	321802_5.0001	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	300	5400	II
104.	Karwowo			40/1	321802_5.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	350	6300	III
105.	Karwowo		28a	50	321802_5.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	50	900	II
106.	Karwowo		28a	50	321802_5.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	200	3600	III
107.	Karwowo		19	54/3	321802_5.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	200	3600	III
108.	Karwowo		19	54/3	321802_5.0001	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	250	4500	II
109.	Karwowo		19	54/3	321802_5.0001	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	50	900	II
110.	Karwowo		18	56	321802_5.0001	os. fizyczna	luz	falisty	m2	20	360	I
111.	Karwowo		5a	95/12	321802_5.0001	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	180	3240	II
112.	Bełczna			65/10	321802_5.0002	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	770	13860	III
113.	Bełczna			15	321802_5.0002	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	30	540	I
114.	Bełczna		28b	149	321802_5.0002	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	30	540	I
115.	Bełczna			65/14	321802_5.0002	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	20	360	I
116.	Bełczna			65/14	321802_5.0002	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	50	900	II
117.	Bełczna			65/14	321802_5.0002	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	140	2520	III
118.	Bełczna			65/14	321802_5.0002	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	2800	50400	III

119.	Bełczna			65/14	321802_5.0002	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	500	9000	III
120.	Bełczna			65/14	321802_5.0002	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	240	4320	III
121.	Bełczna			65/14	321802_5.0002	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	190	3420	III
122.	Bełczna		24/3	171	321802_5.0002	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	71,28	1283,04	II
123.	Bełczna		6	34	321802_5.0002	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	145,2	2613,6	III
124.	Bełczna		1	39	321802_5.0002	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	200	3600	II
125.	Bełczna			150	321802_5.0002	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	40	720	II
126.	Bełczna		9	94	321802_5.0002	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	220	3960	II
127.	Bełczna		4	16/8	321802_5.0002	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	70	1260	II
128.	Bełczna		21	16/5	321802_5.0002	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	70	1260	II
129.	Bełczna			16/4	321802_5.0002	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	70	1260	II
130.	Klępnica		8	36	321802_5.0003	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	50	900	II
131.	Klępnica		8	36	321802_5.0003	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	80	1440	II
132.	Klępnica			99	321802_5.0003	os. fizyczna	gospodarczy	płatki	m2	250	4500	III
133.	Klępnica			99	321802_5.0003	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	160	2880	III
134.	Klępnica			99	321802_5.0003	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	340	6120	III
135.	Klępnica		10a	11/8	321802_5.0003	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	120	2160	II
136.	Klępnica			11/21	321802_5.0003	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	40	720	II
137.	Klępnica			11/21	321802_5.0003	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	220	3960	II
138.	Klępnica			104	321802_5.0003	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	200	3600	II
139.	Klępnica			60	321802_5.0003	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	50	900	II
140.	Klępnica			56	321802_5.0003	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	110	1980	II
141.	Klępnica		14	57/3	321802_5.0003	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	180	3240	III
142.	Poradz			4	321802_5.0004	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	422,4	7603,2	III
143.	Poradz			4	321802_5.0004	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	422,4	7603,2	III
144.	Poradz			5/2	321802_5.0004	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	110,88	1995,84	III
145.	Poradz			5/2	321802_5.0004	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	31,68	570,24	I
146.	Poradz			5/2	321802_5.0004	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	110,88	1995,84	III
147.	Poradz			5/2	321802_5.0004	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	110,88	1995,84	III
148.	Poradz		7	161/2	321802_5.0004	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	21,12	380,16	I

149.	Poradz		7	161/2	321802_5.0004	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	138,6	2494,80	III
150.	Poradz		7	161/2	321802_5.0004	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	19,8	356,4	I
151.	Poradz		24	172/1	321802_5.0004	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	84,48	1520,64	II
152.	Poradz		24	172/1	321802_5.0004	os. prawna	mieszkalny	falisty	m2	13,2	237,60	II
153.	Poradz		24	172/1	321802_5.0004	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	26,4	475,20	I
154.	Poradz		22a	162/1	321802_5.0004	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	160	2880	III
155.	Poradz			187/4	321802_5.0004	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	500	9000	III
156.	Poradz		17	30	321802_5.0004	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	240	4320	III
157.	Poradz		17	30	321802_5.0004	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	90	1620	II
158.	Poradz			48	321802_5.0004	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	500	9000	III
159.	Poradz		10	18/1	321802_5.0004	os. fizyczna	luz	falisty	m2	20	360	I
160.	Poradz		9	19	321802_5.0004	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	180	3240	III
161.	Poradz		9	19	321802_5.0004	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	30	540	I
162.	Poradz		8	23/2	321802_5.0004	os. fizyczna	luz	falisty	m2	15	270	I
163.	Poradz		8	23/2	321802_5.0004	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	40	720	II
164.	Poradz		8	23/2	321802_5.0004	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II
165.	Poradz			172/8	321802_5.0004	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II
166.	Worowo			235/16	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	360	6480	III
167.	Worowo			235/1	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	160	2880	III
168.	Worowo			28/3	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	160	2880	III
169.	Worowo			28/3	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	670	12060	III
170.	Worowo		5	103	321802_5.0005	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	30,22	543,96	II
171.	Worowo		6	102	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	100	1800	II
172.	Worowo		6	102	321802_5.0005	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	180	3240	II
173.	Worowo			28/10	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	80	1440	II
174.	Worowo		12	205/26	321802_5.0005	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	380	6840	II
175.	Worowo		12	205/26	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	100	1800	II
176.	Worowo		12	205/26	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	100	1800	II
177.	Worowo		12	205/26	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	ptaski	m2	30	540	I
178.	Worowo		12	205/26	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	30	540	I

179.	Worowo			211/6	321802_5.0005	os. prawna	przemysłowy	płatki	m2	57,55	1035,9	II
180.	Worowo			211/6	321802_5.0005	os. prawna	przemysłowy	sznur	kg	1	1	I
181.	Worowo		26	112/1	321802_5.0005	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	13,2	237,6	I
182.	Worowo		26	112/1	321802_5.0005	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	105,6	1900,8	III
183.	Worowo		5/3	103	321802_5.0005	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	21,12	380,16	I
184.	Worowo		5/3	103	321802_5.0005	os. prawna	mieszkalny	falisty	m2	60,72	1092,96	II
185.	Worowo		29	116	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	90	1620	II
186.	Worowo		29	116	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	70	1260	II
187.	Worowo		29	116	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	150	2700	III
188.	Worowo		29	116	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II
189.	Worowo		28	114	321802_5.0005	os. fizyczna	luz	falisty	m2	30	540	I
190.	Worowo		28	114	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	220	3960	III
191.	Worowo		28	114	321802_5.0005	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	210	3780	II
192.	Worowo		27	113	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	130	2340	III
193.	Worowo		27	113	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	200	3600	III
194.	Worowo		25	111	321802_5.0005	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	190	3420	II
195.	Worowo		25	111	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	120	2160	III
196.	Worowo		19/3	28/11	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	50	900	II
197.	Worowo		19/3	28/11	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II
198.	Worowo			28/12	321802_5.0005	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II
199.	Worowo		23	109	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	300	5400	III
200.	Worowo		22	108	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	150	2700	III
201.	Worowo		20/4	28/6	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	80	1440	II
202.	Worowo		7	101	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	100	1800	II
203.	Worowo		7	101	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	290	5220	III
204.	Worowo		7	101	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	160	2880	III
205.	Worowo		7	101	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	70	1260	II
206.	Worowo		14	205/28	321802_5.0005	os. fizyczna	luz	falisty	m2	10	180	I
207.	Worowo		14	205/28	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	130	2340	III
208.	Worowo		15	95	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II

209.	Worowo		15	95	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	110	1980	III
210.	Worowo		15	95	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	100	1800	II
211.	Worowo			235/8	321802_5.0005	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II
212.	Worowo			205/33	321802_5.0005	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	2002	36036	III
213.	Prusinowo		29	64/4	321802_5.0006	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	210	3780	III
214.	Prusinowo		6	38	321802_5.0006	os. fizyczna	luz	falisty	m2	15	270	I
215.	Prusinowo		6	38	321802_5.0006	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	55	990	II
216.	Prusinowo		8	31	321802_5.0006	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	150	2700	III
217.	Prusinowo		8	31	321802_5.0006	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	260	4680	III
218.	Prusinowo		9	32	321802_5.0006	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	30	540	I
219.	Prusinowo		9	32	321802_5.0006	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	330	5940	III
220.	Prusinowo		10	44	321802_5.0006	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	380	6840	III
221.	Prusinowo		10	44	321802_5.0006	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	40	720	II
222.	Prusinowo		18	57/13	321802_5.0006	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	120	2160	II
223.	Przyborze		1	33/1	321802_5.0007	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II
224.	Przyborze		1	33/1	321802_5.0007	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	200	3600	II
225.	Przyborze		2	20	321802_5.0007	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	40	720	II
226.	Przyborze		2	20	321802_5.0007	os. fizyczna	luz	falisty	m2	30	540	I
227.	Przyborze		2	20	321802_5.0007	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	90	1620	II
228.	Przyborze		15	9	321802_5.0007	os. fizyczna	luz	falisty	m2	20	360	I
229.	Przyborze		15	9	321802_5.0007	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	240	4320	III
230.	Przyborze		15	9	321802_5.0007	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	150	2700	III
231.	Przyborze		21	5	321802_5.0007	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	150	2700	III
232.	Przyborze		21	5	321802_5.0007	os. fizyczna	luz	falisty	m2	20	360	I
233.	Łobżany			95/2	321802_5.0008	os. fizyczna	luz	falisty	m2	30	540	I
234.	Łobżany			71	321802_5.0008	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	130	2340	III
235.	Łobżany			71	321802_5.0008	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	330	5940	III
236.	Łobżany			71	321802_5.0008	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	100	1800	II
237.	Łobżany		8	88	321802_5.0008	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	220	3960	III
238.	Łobżany		9a	95/1	321802_5.0008	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	120	2160	III

239.	Łobżany		9a	95/1	321802_5.0008	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	50	900	II
240.	Łobżany			82	321802_5.0008	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	100	1800	II
241.	Łobżany			66	321802_5.0008	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	90	1620	II
242.	Łobżany			69	321802_5.0008	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	260	4680	III
243.	Dalno		1	11/23	321802_5.0009	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	60	1080	II
244.	Dalno		4	7/7	321802_5.0009	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	130	2340	III
245.	Trzeszczyzna		3	16/8	321802_5.0009	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	110	1980	III
246.	Trzeszczyzna		1	19/3	321802_5.0009	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	110	1980	III
247.	Zachełmie		3	6/3	321802_5.0010	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	120	2160	III
248.	Zachełmie		4	54	321802_5.0010	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	160	2880	III
249.	Zachełmie		5	53	321802_5.0010	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	110	1980	III
250.	Zachełmie		10/3	33/7	321802_5.0010	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	19,2	345,6	I
251.	Zachełmie		7/2	33/6	321802_5.0010	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	63,36	1140,48	II
252.	Zachełmie		7/2	33/6	321802_5.0010	os. prawna	mieszkalny	falisty	m2	108	1944	II
253.	Zachełmie		8	33/5	321802_5.0010	os. fizyczna	luz	falisty	m2	20	360	I
254.	Zachełmie		12	9/3	321802_5.0010	os. fizyczna	luz	falisty	m2	40	720	I
255.	Zachełmie			33/10	321802_5.0010	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	800	14400	III
256.	Zachełmie			33/10	321802_5.0010	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	750	13500	III
257.	Dobieszewo		24a	80	321802_5.0011	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II
258.	Dobieszewo		23A	78	321802_5.0011	os. fizyczna	gospodarczy	płaski	m2	27,27	490,86	I
259.	Dobieszewo		12	81	321802_5.0011	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II
260.	Dobieszewo		3	126	321802_5.0011	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	330	5940	II
261.	Dobieszewo		16	75	321802_5.0011	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	120	2160	III
262.	Dobieszewo		24	79	321802_5.0011	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II
263.	Dobieszewo		8	124	321802_5.0011	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	30	540	I
264.	Dobieszewo		8	124	321802_5.0011	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	110	1980	II
265.	Dobieszewo		23	77	321802_5.0011	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	70	1260	II
266.	Dobieszewo		7	135	321802_5.0011	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II
267.	Dobieszewo		10	99	321802_5.0011	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	260	4680	II
268.	Dobieszewo		9	116	321802_5.0011	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II

269.	Dobieszewo		8	123	321802_5.0011	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	90	1620	II
270.	Dobieszewo		8	123	321802_5.0011	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	30	540	I
271.	Dobieszewo		15	132	321802_5.0011	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	90	1620	II
272.	Dobieszewo		4	6/3	321802_5.0011	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	100	1800	II
273.	Dobieszewo		4	6/3	321802_5.0011	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II
274.	Unimie		21	116/1	321802_5.0012	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	30	540	I
275.	Unimie		13	118/8	321802_5.0012	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	140	2520	III
276.	Unimie		12	239/8	321802_5.0012	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	330	5940	III
277.	Unimie		20/1	151	321802_5.0012	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	6,15	110,7	I
278.	Unimie		20/5	151	321802_5.0012	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	13,2	237,6	I
279.	Unimie		20	151	321802_5.0012	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	36,96	665,28	I
280.	Unimie		4	239/10	321802_5.0012	os. prawna	mieszkalny	falisty	m2	81,2	1461,6	II
281.	Unimie			113/7	321802_5.0012	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	63,36	1140,48	II
282.	Unimie		6/1	11/2	321802_5.0012	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	46,2	831,6	II
283.	Unimie		6/1	11/2	321802_5.0012	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	26,4	475,2	I
284.	Unimie		6/1	11/2	321802_5.0012	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	39,6	712,8	I
285.	Unimie		7	112/4	321802_5.0012	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	26,4	475,2	I
286.	Unimie		7	112/4	321802_5.0012	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	42,24	760,32	II
287.	Unimie		7	112/4	321802_5.0012	os. prawna	mieszkalny	falisty	m2	1140,48	20528,64	II
288.	Unimie		21	116/2	321802_5.0012	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	20	360	I
289.	Unimie		11	25/1	321802_5.0012	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	35	630	I
290.	Unimie		3	5	321802_5.0012	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	190	3420	III
291.	Unimie		3	5	321802_5.0012	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	95	1710	II
292.	Unimie		3	5	321802_5.0012	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	79	1422	II
293.	Grabowo			129	321802_5.0013	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	30	540	I
294.	Grabowo			129	321802_5.0013	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	70	1260	II
295.	Grabowo			64/10	321802_5.0013	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	910	16380	III
296.	Grabowo			64/10	321802_5.0013	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	495	8910	III
297.	Grabowo		7	85	321802_5.0013	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	11,88	213,84	I
298.	Grabowo		7	85	321802_5.0013	os. prawna	mieszkalny	falisty	m2	464,64	8363,52	II

299.	Grabowo			115	321802_5.0013	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	190	3420	III
300.	Grabowo			128	321802_5.0013	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	110	1980	II
301.	Grabowo			128	321802_5.0013	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	40	720	II
302.	Grabowo		20	133	321802_5.0013	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	70	1260	II
303.	Grabowo		3	83	321802_5.0013	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	340	6120	III
304.	Niegrzebia			83/2	321802_5.0014	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	63,36	1140,48	II
305.	Niegrzebia			45/1	321802_5.0014	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	50	900	II
306.	Suliszewice		29	53/5	321802_5.0015	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	17,78	320,04	II
307.	Suliszewice		20	99	321802_5.0015	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	120	2160	III
308.	Suliszewice		22/2	97	321802_5.0015	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	23,76	427,68	I
309.	Suliszewice		22/2	97	321802_5.0015	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	126,76	2281,68	III
310.	Suliszewice		22/2	97	321802_5.0015	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	31,68	570,24	I
311.	Suliszewice		21a	101	321802_5.0015	os. prawna	inny	falisty	m2	7,9	142,20	I
312.	Suliszewice		13	139	321802_5.0015	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	15,84	285,12	I
313.	Suliszewice		13	139	321802_5.0015	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	237,6	4276,80	III
314.	Suliszewice		17	120	321802_5.0015	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	100	1800	II
315.	Suliszewice		16	122	321802_5.0015	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	70	1260	II
316.	Suliszewice		10	146	321802_5.0015	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	160	2880	III
317.	Suliszewice			85	321802_5.0015	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	700	12600	III
318.	Suliszewice		31	51/3	321802_5.0015	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	40	720	II
319.	Suliszewice		31	51/2	321802_5.0015	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	150	2700	III
320.	Suliszewice		21	100	321802_5.0015	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	70	1260	II
321.	Suliszewice		4	34/2	321802_5.0015	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	270	4860	III
322.	Suliszewice		4	34/2	321802_5.0015	os. fizyczna	luz	falisty	m2	30	540	I
323.	Wysiedle		9	72/2	321802_5.0016	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	1500	27000	III
324.	Wysiedle		9	72/2	321802_5.0016	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	500	9000	II
325.	Wysiedle		9	72/2	321802_5.0016	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	130	2340	II
326.	Wysiedle		21	88	321802_5.0016	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	230	4140	III
327.	Wysiedle		21	88	321802_5.0016	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	360	6480	III
328.	Wysiedle		28	83/11	321802_5.0016	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	63,33	1139,94	III

329.	Wysiedle		28	83/11	321802_5.0016	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	310	5580	II
330.	Wysiedle		22	86/2	321802_5.0016	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	280	5040	III
331.	Wysiedle		29/1	83/12	321802_5.0016	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	184,8	3326,40	III
332.	Wysiedle		6	122	321802_5.0016	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	240	4320	III
333.	Wysiedle		15	99	321802_5.0016	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	120	2160	III
334.	Wysiedle		1	108	321802_5.0016	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II
335.	Wysiedle		1	108	321802_5.0016	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	280	5040	III
336.	Wysiedle		10	71	321802_5.0016	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	50	900	II
337.	Wysiedle		8a	127/10	321802_5.0016	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	120	2160	III
338.	Wysiedle		8a	127/10	321802_5.0016	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	210	3780	III
339.	Wysiedle		8a	127/10	321802_5.0016	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	220	3960	III
340.	Wysiedle		11	103/1	321802_5.0016	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	260	4680	II
341.	Wysiedle		19	93/1	321802_5.0016	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	260	4680	III
342.	Bonin			118	321802_5.0018	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	260	4680	III
343.	Bonin			93/2	321802_5.0018	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	430	7740	III
344.	Bonin			108	321802_5.0018	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	180	3240	III
345.	Bonin		5	128	321802_5.0018	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	90	1620	II
346.	Bonin		5	128	321802_5.0018	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II
347.	o. Bonin	Budziszczce	3a	154	321802_5.0018	os. fizyczna	luz	falisty	m2	20	360	I
348.	Bonin		5a	364	321802_5.0018	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	180	3240	II
349.	Bonin		5b	363	321802_5.0018	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II
350.	Bonin		5b	363	321802_5.0018	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	90	1620	II
351.	Bonin		4	183/3	321802_5.0018	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	170	3060	II
352.	Bonin		6	186	321802_5.0018	os. fizyczna	luz	falisty	m2	3,22	57,96	I
353.	Bonin		10	347	321802_5.0018	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	250	4500	III
354.	Bonin		26	86/3	321802_5.0018	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	380	6840	III
355.	Bonin		26	86/3	321802_5.0018	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	140	2520	III
356.	Bonin		22	333/1	321802_5.0018	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	46	828	II
357.	Bonin		22	333/1	321802_5.0018	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	250	4500	III
358.	Bonin		18	336/1	321802_5.0018	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	300	5400	III

359.	Bonin		8	348/2	321802_5.0018	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	210	3780	II
360.	Bonin		7	354	321802_5.0018	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	46	828	II
361.	Tarnowo		6	46/1	321802_5.0019	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	3,33	59,94	II
362.	Tarnowo		6a	47/2	321802_5.0019	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II
363.	Tarnowo		11	58/4	321802_5.0019	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	340	6120	III
364.	Tarnowo			63	321802_5.0019	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	100	1800	II
365.	Tarnowo		7a	39	321802_5.0019	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	66	1188	II
366.	Tarnowo		3	50	321802_5.0019	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	40	720	II
367.	Tarnowo		3	50	321802_5.0019	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	210	3780	III
368.	Tarnowo		3	50	321802_5.0019	os. fizyczna	luz	falisty	m2	13	234	I
369.	Tarnowo		3	50	321802_5.0019	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	30	540	I
370.	Tarnowo		3	50	321802_5.0019	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	40	720	II
371.	Tarnowo		7	40	321802_5.0019	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	150	2700	III
372.	Tarnowo		7	40	321802_5.0019	os. fizyczna	luz	falisty	m2	30	540	I
373.	Tarnowo		7	40	321802_5.0019	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II
374.	Rynowo		18	7/26	321802_5.0020	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	100	1800	II
375.	Rynowo		21	7/23	321802_5.0020	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	160	2880	III
376.	Rynowo		1	37	321802_5.0020	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	130	2340	III
377.	Rynowo		32	15/6	321802_5.0020	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	220	3960	II
378.	Rynowo		32	15/6	321802_5.0020	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	100	1800	II
379.	Rynowo		31	15/7	321802_5.0020	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	90	1620	II
380.	Rynowo			61/5	321802_5.0020	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	580	10440	III
381.	Rynowo		24	7/7	321802_5.0020	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	18,48	332,64	I
382.	Rynowo		24	7/7	321802_5.0020	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	15,84	285,12	I
383.	Rożnowo Łobeskie		3	18	321802_5.0021	os. fizyczna	luz	falisty	m2	20	360	I
384.	Rożnowo Łobeskie		21	2/5	321802_5.0021	os. fizyczna	luz	falisty	m2	20	360	I
385.	Rożnowo Łobeskie			32/2	321802_5.0021	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	42	756	II

386.	Różnowo Łobeskie		8	25/1	321802_5.0021	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	80	1440	II
387.	Różnowo Łobeskie		13	32/1	321802_5.0021	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	200	3600	III
388.	Różnowo Łobeskie		13	32/1	321802_5.0021	os. fizyczna	luz	falisty	m2	10	180	I
389.	Różnowo Łobeskie		15	31/1	321802_5.0021	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	100	1800	II
390.	Różnowo Łobeskie		21	111/6	321802_5.0021	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	30	540	I
391.	Różnowo Łobeskie		21	111/6	321802_5.0021	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	50	900	II
392.	Różnowo Łobeskie		26	27	321802_5.0021	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	8,89	160,02	III
393.	Różnowo Łobeskie		29	29	321802_5.0021	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	90	1620	II
394.	Zagórzycze		34	120/4	321802_5.0022	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	400	7200	III
395.	Zagórzycze			53/1	321802_5.0022	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	100	1800	II
396.	Zagórzycze		30a	179/1	321802_5.0022	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	49,38	888,84	II
397.	Zagórzycze		18	55	321802_5.0022	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	205,92	3706,56	III
398.	Zagórzycze		32	173/3	321802_5.0022	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	316,8	5702,40	III
399.	Zagórzycze		2	1/3	321802_5.0022	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	70	1260	II
400.	Zagórzycze		2	1/3	321802_5.0022	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	170	3060	II
401.	Zagórzycze		7	223/3	321802_5.0022	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	340	6120	III
402.	Zagórzycze		12	234/1	321802_5.0022	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II
403.	Zagórzycze		12	234/1	321802_5.0022	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	100	1800	II
404.	Zagórzycze		14	50/1	321802_5.0022	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	300	5400	III
405.	Zagórzycze		35	116/1	321802_5.0022	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	190	3420	III
406.	Zagórzycze		30	179/10	321802_5.0022	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	190	3420	III
407.	Zagórzycze		30	179/10	321802_5.0022	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	110	1980	III
408.	Zagórzycze		25	186/1	321802_5.0022	os. fizyczna	luz	falisty	m2	20	360	I
409.	Zagórzycze		25	186/1	321802_5.0022	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	110	1980	III

410.	Zagórzycze		25	186/1	321802_5.0022	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	160	2880	III
411.	Zagórzycze		25	186/1	321802_5.0022	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	720	12960	III
412.	Zagórzycze		25	186/1	321802_5.0022	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	40	720	II
413.	Zagórzycze		37	43	321802_5.0022	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	140	2520	III
414.	Zajezerze		16	103/1	321802_5.0023	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	83,33	1499,94	III
415.	Zajezerze		26	135	321802_5.0023	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	300	5400	II
416.	Zajezerze		22	78/4	321802_5.0023	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	131,24	2362,32	II
417.	Zajezerze		41	78/1	321802_5.0023	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	240	4320	II
418.	Zajezerze		39	66/10	321802_5.0023	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	70	1260	II
419.	Zajezerze		39	66/9	321802_5.0023	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	39,6	712,80	I
420.	Zajezerze		39	66/9	321802_5.0023	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	26,4	475,20	I
421.	Zajezerze		39	66/9	321802_5.0023	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	15,84	285,12	I
422.	Zajezerze		39	66/9	321802_5.0023	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	15,84	285,12	I
423.	Zajezerze		39	66/9	321802_5.0023	os. prawna	gospodarczy	falisty	m2	47,52	855,36	II
424.	Zajezerze		15	104/3	321802_5.0023	os. fizyczna	luz	falisty	m2	30	540	I
425.	Zajezerze		17	113/4	321802_5.0023	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	50	900	II
426.	Zajezerze		17	113/4	321802_5.0023	os. fizyczna	mieszkalny	falisty	m2	190	3420	II
427.	Zajezerze			66/16	321802_5.0023	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	1200	21600	III
428.	Zajezerze			66/16	321802_5.0023	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	560	10080	III
429.	Zajezerze		7	121/1	321802_5.0023	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	60	1080	II
430.	Tarnowo		9	64/1	321802_5.0019	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	432	7776	II
431.	Zagórzycze		1	384	321802_5.0022	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	0,75	13,5	II
432.	Unimie		10	13	321802_5.0012	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	157	2826	II
433.	Łobez	ul. Świętoborzec		1406	321802_4.0004	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	35	630	III
434.	Bełczna		6A	41/4	321802_5.0002	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	70	1260	III
435.	Wysiedle		14/4	208/1	321802_5.0016	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	45	810	III
436.	Zajezerze		37/2	66/11	321802_5.0023	os. fizyczna	gospodarczy	falisty	m2	20	360	III

WZÓR

OCENA

stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Nazwa miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej:

.....

Adres miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej:

.....

Rodzaj ..... zabudowy¹⁾:Numer działki ewidencyjnej²⁾: .....Numer obrębu ewidencyjnego²⁾: .....Nazwa, rodzaj wyrobu³⁾: .....Ilość wyrobów⁴⁾: .....Data sporządzenia poprzedniej oceny⁵⁾: .....

Grupa/ nr	Rodzaj i stan wyrobu	Punkty	Ocena
1	2	3	4
I	Sposób zastosowania azbestu		
1	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)	30	
2	Tynk zawierający azbest	30	
3	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1 000 kg/m ³)	25	
4	Pozostałe wyroby z azbestem (np. pokrycia dachowe, elewacyjne)	10	
II	Struktura powierzchni wyrobu z azbestem		
5	Duże uszkodzenia powierzchni, naruszona struktura włókien	60	
6	Niewielkie uszkodzenia powierzchni (rysy, odpryski, załamania), naruszona struktura włókien	30	
7	Ścisła struktura włókien przy braku warstwy zabezpieczającej lub jej dużych ubytkach	15	
8	Warstwa zabezpieczająca bez uszkodzeń	0	
III	Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem		
9	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac	30	
10	Wyrób bezpośrednio dostępny (do wysokości 2 m)	15	
11	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne	10	
12	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania lub czynniki atmosferyczne	10	
13	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne	0	
IV	Miejsce usytuowania wyrobu w stosunku do pomieszczeń użytkowych		
14	Bezpośrednio w pomieszczeniu	30	
15	Za zawieszonym, nieuszczelnym sufitem lub innym pokryciem	25	
16	W systemie wywietrzania pomieszczenia (kanały wentylacyjne)	25	
17	Na zewnątrz obiektu (np. tynk)	20	
18	Elementy obiektu (np. osłony balkonowe, filarki międzyokienne)	10	
19	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym	5	
20	Bez kontaktu z pomieszczeniem (np. na dachu odizolowanym od pomieszczeń mieszkalnych)	0	
V	Wykorzystanie miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej		

21	Regularne przez dzieci, młodzież lub sportowców	40	
22	Stale lub częste (np. zamieszkanie, miejsce pracy)	30	
23	Czasowe (np. domki rekreacyjne)	15	
24	Rzadkie (np. strychy, piwnice, komórki)	5	
25	Nie użytkowane (np. opuszczone zabudowania mieszkalne lub gospodarskie, wyłączone z użytkowania obiekty, urządzenia lub instalacje)	0	
SUMA PUNKTÓW OCENY			
STOPIEŃ PILNOŚCI			

UWAGA: W każdej z pięciu grup arkusza należy wskazać co najmniej jedną pozycję. Jeśli w grupie zostanie wskazana więcej niż jedna pozycja, sumując punkty z poszczególnych grup, należy uwzględnić tylko pozycję o najwyższej punktacji w danej grupie. Sumaryczna liczba punktów pozwala określić stopień pilności:

Stopień pilności I od 120 punktów

wymagane pilnie usunięcie (wymiana na wyrób bezazbestowy) lub zabezpieczenie

Stopień pilności II od 95 do 115 punktów

wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku

Stopień pilności III do 90 punktów

wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat

.....
Oceniający
(nazwisko i imię)

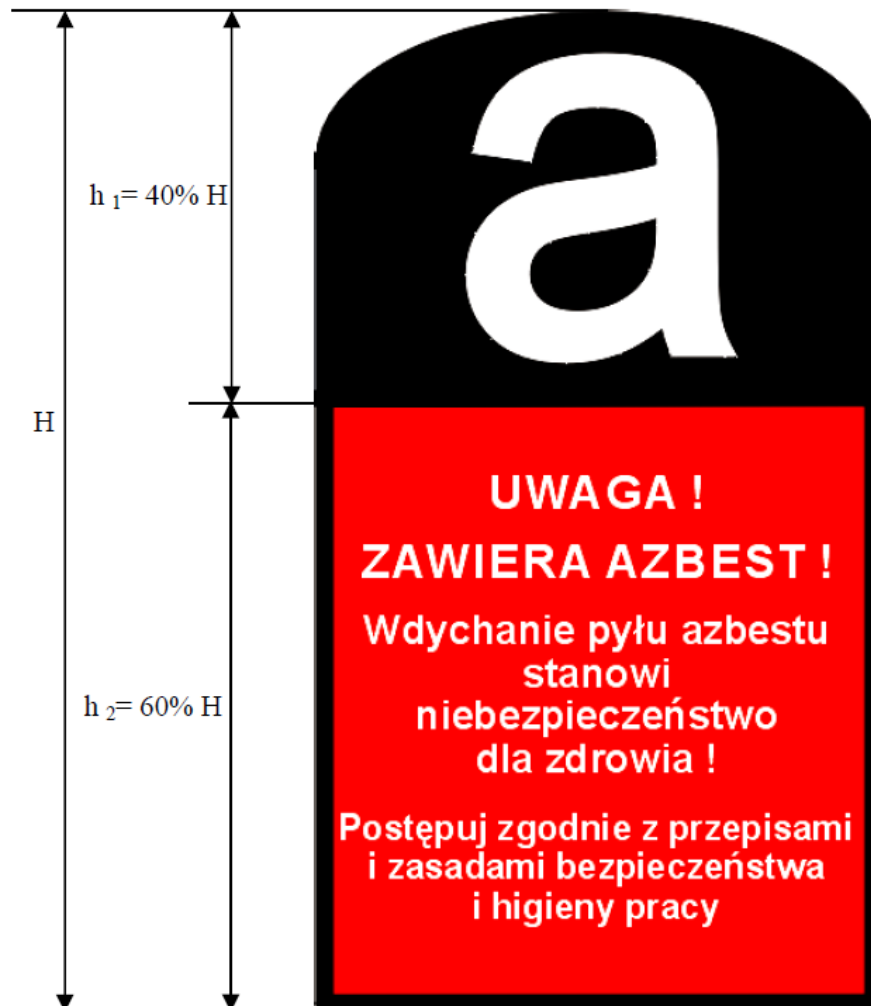
.....
Właściciel/Zarządca
(podpis)

.....
(miejscowość, data)

.....
(adres lub pieczęć z adresem)

Objaśnienia:

- 1) Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, inny.
- 2) Należy podać numer obrębu ewidencyjnego i numer działki ewidencyjnej faktycznego miejsca występowania azbestu.
- 3) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:
  - płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
  - płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
  - rury i złącza azbestowo-cementowe,
  - izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
  - wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
  - przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
  - szczeliwa azbestowe,
  - taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
  - wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
  - papier, tektura,
  - inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura, podać jakie.
- 4) Ilość wyrobów azbestowych podana w jednostkach masy (Mg) oraz w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (m², m³, mb).
- 5) Należy podać datę przeprowadzenia poprzedniej oceny; jeśli jest to pierwsza ocena, należy wpisać „pierwsza ocena”.

Wzór oznakowania dla miejsc zawierających azbest lub wyroby zawierające azbest.

Oznakowanie wzorowane jest na postanowieniu Unii Europejskiej (załącznik II do Dyrektywy 83/478/EWG).

Wszystkie wyroby zawierające azbest oraz odpady lub miejsca ich występowania powinny być oznakowane w następujący sposób:

- a) oznakowanie zgodne z podanym wzorem, powinno posiadać wymiary co najmniej 5 cm wysokość (H) i 2,5 cm szerokość,
- b) oznakowanie powinno się składać z dwóch części:
  - części górnej ($h_1 = 40\% H$) zawierającej literę „a” w białym kolorze na czarnym tle,
  - części dolnej ($h_2 = 60\% H$), zawierającej standardowy napis w białym i/lub czarnym kolorze na czerwonym tle i powinien być wyraźnie czytelny,
- c) jeżeli wyrób zawiera krokidolit, standardowo stosowany zwrot „zawiera azbest” powinien być zastąpiony zwrotem „zawiera krokidolit-azbest niebieski”.

WZÓR KARTY PRZEKAZANIA ODPADÓW

KARTA PRZEKAZANIA ODPADÓW					Nr karty ¹⁾		Rok kalendarzowy	
Nazwa i adres posiadacza odpadów, który przekazuje odpad ^{2), 3)}			Nazwa i adres posiadacza odpadów transportującego odpad ^{2), 4), 5)}			Nazwa i adres posiadacza odpadów, który przejmuje odpad ^{2), 6)}		
Miejsce prowadzenia działalności ⁷⁾			Miejsce prowadzenia działalności ⁷⁾					
Nr rejestrowy ⁸⁾		Nr rejestrowy ^{5), 8)}		Nr rejestrowy ⁹⁾				
NIP ⁹⁾	REGON ⁹⁾	NIP ^{5), 9)}	REGON ^{5), 9)}	NIP ⁹⁾	REGON ⁹⁾			
Posiadacz odpadów, któremu należy przekazać odpad ¹⁰⁾								
Rodzaj procesu przetwarzania, któremu powinien zostać poddany odpad ¹¹⁾								
Wnioskuje o wydanie dokumentu potwierdzającego unieszkodliwienie zakaźnych odpadów medycznych lub zakaźnych odpadów weterynaryjnych ¹²⁾			TAK ☐			NIE ☐		
Kod odpadu ¹³⁾		Rodzaj odpadu ¹³⁾						
Data/miesiąc ^{14), 15)}			Masa przekazanych odpadów [Mg] ¹⁶⁾		Numer rejestracyjny pojazdu, przyczepy lub naczepy ^{5), 17)}		Numer certyfikatu oraz numery pojemników ¹⁸⁾	
Potwierdzam przekazanie odpadu			Potwierdzam przyjęcie odpadów do transportu i wykonanie usługi transportu ^{4), 5)}			Potwierdzam przejęcie odpadu		
data, pieczęć ¹⁹⁾ i podpis			data, pieczęć ¹⁹⁾ i podpis			data, pieczęć ¹⁹⁾ i podpis		

Objaśnienia:

- ¹⁾ Numer jest nadawany przez posiadacza odpadów, który przekazuje odpad.
- ²⁾ Podać imię i nazwisko lub nazwę podmiotu oraz adres zamieszkania lub siedziby.
- ³⁾ W przypadku odpadów komunalnych do wypełnienia karty przekazania odpadów jest obowiązany podmiot, który uzyskał wpis do rejestru określonego w art. 9b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach Kartę przekazania odpadów należy wypełnić osobno dla każdej gminy, z której odpady są odbierane.
- ⁴⁾ Dotyczy posiadacza odpadów transportującego odpady.
- ⁵⁾ W przypadku gdy odpad jest transportowany kolejno przez dwóch lub więcej prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów, w oznaczonych rubrykach należy podać wymagane dane i podpisy wszystkich transportujących odpad z zachowaniem kolejności transportowania odpadu.
- ⁶⁾ W przypadku władających powierzchnią ziemi, na której komunalne osady ściekowe są stosowane zgodnie z art. 71 i art. 96 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, należy podać imię i nazwisko oraz adres zamieszkania.
- ⁷⁾ Podać adres miejsca prowadzenia działalności. W przypadku prowadzenia działalności w zakresie obiektów liniowych, o których mowa w art. 3 pkt 3a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane oraz w przypadku wykonywania usług, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 32 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, należy wpisać nazwę województwa i gminy, na terenie których są wytwarzane odpady w związku z prowadzoną działalnością w zakresie ww. obiektów liniowych lub świadczeniem ww. usług. W przypadku podmiotu, który uzyskał wpis do rejestru określonego w art. 9b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, należy podać nazwę województwa i gminy.
- ⁸⁾ O ile dotyczy. Podać numer rejestrowy, o którym mowa w art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.
- ⁹⁾ O ile posiada.
- ¹⁰⁾ Podać imię i nazwisko lub nazwę oraz adres, pod który należy dostarczyć odpad.
- ¹¹⁾ Dotyczy stacji demontażu w przypadku przekazywania odpadów powstałych w wyniku demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji innemu posiadaczowi odpadów oraz zarządzającego składowiskiem odpadów niebezpiecznych przeznaczonym do czasowego składowania odpadów rtęci metalicznej przekazującego te odpady do dalszego unieszkodliwienia, należy podać symbol R lub D. Symbole R określają procesy odzysku zgodnie z załącznikiem nr 1 do ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Symbole D określają procesy unieszkodliwiania odpadów zgodnie z załącznikiem nr 2 do ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.
- ¹²⁾ Dotyczy wyłącznie wytwórcy zakaźnych odpadów medycznych lub zakaźnych odpadów weterynaryjnych przekazującego te odpady do unieszkodliwienia w spalarni odpadów. W przypadku gdy wytwórca zakaźnych odpadów medycznych lub zakaźnych odpadów weterynaryjnych przekazuje odpady zbierającemu, który uzyskał zezwolenie, o którym mowa w art. 23 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, należy sporządzić osobny wniosek o wydanie dokumentu potwierdzającego unieszkodliwienie i przekazać go do spalarni odpadów.
- ¹³⁾ Zgodnie z katalogiem odpadów określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.
- ¹⁴⁾ W przypadku odpadów niebezpiecznych podać każdą datę przekazania odpadu.
- ¹⁵⁾ Karta może być stosowana jako jednorazowa karta przekazania odpadów lub jako zbiorcza karta przekazania odpadów obejmująca odpad danego rodzaju przekazywany łącznie w czasie jednego miesiąca kalendarzowego, za pośrednictwem tego samego transportującego odpady, temu samemu posiadaczowi odpadów.
- ¹⁶⁾ Podać masę odpadów z dokładnością do trzeciego miejsca po przecinku dla odpadów niebezpiecznych oraz innych niż niebezpieczne. W przypadku gdy masa odpadów jest mniejsza niż 1 kg, należy podać masę w zaokrągleniu do 1 kg.
- ¹⁷⁾ Dotyczy odpadów niebezpiecznych.
- ¹⁸⁾ W przypadku posiadacza odpadów przekazującego odpady rtęci metalicznej do czasowego składowania na składowisku odpadów niebezpiecznych przeznaczonym do czasowego składowania odpadów rtęci metalicznej oraz w przypadku zarządzającego składowiskiem odpadów niebezpiecznych przeznaczonym do czasowego składowania odpadów rtęci metalicznej przekazującego te odpady do dalszego unieszkodliwienia, należy podać numer certyfikatu oraz numery pojemników.
- ¹⁹⁾ Nie dotyczy dokumentu opatrzonego bezpiecznym podpisem elektronicznym.

WZÓR KARTY EWIDENCJI ODPADÓW

KARTA EWIDENCJI ODPADÓW ^{1), 2)}										Nr karty		Rok kalendarzowy			
Kod odpadu ³⁾															
Rodzaj odpadu ³⁾															
Procentowa zawartość PCB w odpadzie ⁴⁾															
Posiadacz odpadów ⁵⁾															
Nr rejestrowy ⁶⁾				NIP ⁷⁾				REGON ⁷⁾							
Adres posiadacza odpadów ⁸⁾															
Województwo		Gmina		Miejscowość		Telefon służbowy		E-mail							
Ulica		Nr domu		Nr lokalu		Kod pocztowy									
Miejsce prowadzenia działalności ⁹⁾															
Województwo		Gmina		Miejscowość		Telefon służbowy		E-mail							
Ulica		Nr domu		Nr lokalu		Kod pocztowy									
Działalność w zakresie: ¹⁰⁾				W ☐		Zb ☐		Od ☐		Un ☐		Ok ☐			
Miesiąc	Masa wytworzonych odpadów [Mg] ^{11), 12)}		Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg] ^{11), 13)}	Masa odpadów wydobytych ze składowiska [Mg] ¹¹⁾	Odpady przyjęte przez posiadacza odpadów		Gospodarowanie odpadami						Imię i nazwisko osoby sporządzającej		
	w związku z eksploatacją instalacji	poza instalację					We własnym zakresie			Odpady przekazane					
							Masa [Mg] ¹¹⁾	Nr karty przekazania odpadu ¹⁴⁾	Masa [Mg] ¹¹⁾	R/D ¹⁵⁾	Sposób gospodarowania ¹⁶⁾	Masa [Mg] ¹¹⁾		Nr karty przekazania odpadu ¹⁷⁾	

Objaśnienia:

- 1) Nie dotyczy komunalnych osadów ściekowych stosowanych w celach, o których mowa w art. 96 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, prowadzącego zakład przetwarzania, o którym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1155, z późn. zm.), w zakresie odpadów powstałych w wyniku demontażu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz prowadzącego stację demontażu i prowadzącego punkt zbierania pojazdów, o których mowa w ustawie z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. z 2013 r. poz. 1162, z późn. zm.), w zakresie gospodarowania pojazdami wycofanymi z eksploatacji oraz sprzedawcy odpadów i pośrednika w obrocie odpadami. W przypadku odpadów komunalnych do wypełnienia karty ewidencji odpadów jest obowiązany podmiot, który uzyskał wpis do rejestru określonego w art. 9b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
- 2) W przypadku wytwarzania, zbierania, przetwarzania odpadów należy sporządzać osobną kartę ewidencji odpadów dla każdego miejsca prowadzenia działalności. W przypadku usług, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 32 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, kartę należy sporządzić dla danego rodzaju odpadu dla wszystkich świadczonych usług z terenu danego województwa. W przypadku odbierania odpadów komunalnych należy sporządzić osobno kartę dla każdej gminy, z terenu której odpady komunalne są odbierane.
- 3) Zgodnie z katalogiem odpadów określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.
- 4) Dotyczy działalności w zakresie unieszkodliwiania PCB.
- 5) Podać imię i nazwisko lub nazwę posiadacza odpadów. W przypadku odbierania odpadów komunalnych posiadaczem obowiązany do wypełnienia karty ewidencji odpadów jest podmiot, który uzyskał wpis do rejestru określonego w art. 9b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
- 6) Podać numer rejestrowy, o którym mowa w art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.
- 7) O ile posiada.
- 8) Podać adres zamieszkania lub siedziby posiadacza odpadów.
- 9) Podać adres miejsca prowadzenia działalności. W przypadku prowadzenia działalności w zakresie obiektów liniowych, o których mowa w art. 3 pkt 3a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, oraz w przypadku wykonywania usług, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 32 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, należy wpisać nazwę województwa i gminy, na terenie których są wytwarzane odpady w związku z prowadzeniem działalności w zakresie ww. obiektów liniowych lub świadczeniem ww. usług. W przypadku podmiotu, który uzyskał wpis do rejestru określonego w art. 9b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, należy podać nazwę województwa i gminy.
- 10) Zaznaczyć symbolem X właściwy kwadrat: W – wytwarzanie odpadów, Zb – zbieranie odpadów, Od – odzysk, Un – unieszkodliwianie, Ok – odbieranie odpadów komunalnych.
- 11) Podać masę odpadów z dokładnością do trzeciego miejsca po przecinku dla odpadów niebezpiecznych oraz innych niż niebezpieczne. W przypadku gdy masa odpadów jest mniejsza niż 1 kg, należy podać masę w zaokrągleniu do 1 kg.
- 12) Nie dotyczy odpadów komunalnych.
- 13) Wypełnia podmiot, który uzyskał wpis do rejestru określonego w art. 9b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
- 14) Podać numer karty przekazania odpadów, na podstawie której odpad został przyjęty. W przypadku przywozu odpadów na terytorium kraju należy wpisać – „Przywóz do RP”. W przypadku przyjmowania odpadów z innego miejsca prowadzenia działalności danego posiadacza odpadów, należy wskazać to miejsce, podając – nazwę województwa, nazwę miejscowości, ulicę, nr domu i lokalu. W przypadku przyjmowania odpadów od posiadacza zwolnionego z obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów, należy wpisać – „Z”.
- 15) Symbole R określają procesy odzysku zgodnie z załącznikiem nr 1 do ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Symbole D określają procesy unieszkodliwiania odpadów zgodnie z załącznikiem nr 2 do ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.
- 16) Wpisać „Rec” – w przypadku gdy odpady są poddawane recyklingowi w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 23 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Wpisać „Wtn” – w przypadku wypełniania terenów niekorzystnie przekształconych, rozumianego jako proces odzysku rodzajów odpadów, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 30 ust. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Wpisać „Ppu” – w przypadku przygotowania do ponownego użycia w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 22 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. W pozostałych przypadkach rubryka pozostaje pusta.
- 17) Podać numer karty przekazania odpadów, na podstawie której odpad został przekazany innemu posiadaczowi odpadów. W przypadku wywozu odpadów poza terytorium kraju należy wpisać – „Wywóz poza RP”. W przypadku przekazania odpadów osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym niebędącym przedsiębiorcami do wykorzystania na własne potrzeby zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 27 ust. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, należy wpisać – „Przekazane os. fiz.”. W przypadku przekazywania odpadów innemu posiadaczowi odpadów zwolnionemu z obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów, należy wpisać – „Z”. W przypadku przekazywania do innego miejsca prowadzenia działalności danego posiadacza odpadów, należy wskazać to miejsce, podając – nazwę województwa, nazwę miejscowości, ulicę, nr domu i lokalu.

WZÓR KARTY EWIDENCJI ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH

KARTA EWIDENCJI ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH ¹⁾						Nr karty		Rok kalendarzowy	
Kod odpadu ²⁾									
Rodzaj odpadu ²⁾									
Sprzedawca odpadów lub pośrednik w obrocie odpadami ³⁾									
Nr rejestrowy ⁴⁾		NIP ⁵⁾		REGON ⁵⁾					
Adres sprzedawcy odpadów lub pośrednika w obrocie odpadami ⁶⁾									
Województwo		Gmina		Miejscowość		Telefon służbowy		Faks służbowy	
Ulica		Nr domu		Nr lokalu		Kod pocztowy			
Podmiot prowadzi działalność jako ⁷⁾			☐ sprzedawca odpadów			☐ pośrednik w obrocie odpadami			
Miesiąc	Masa odpadów [Mg] ⁸⁾	Posiadacz odpadów, który przekazuje odpad			Posiadacz odpadów, który przejmuje odpad			Imię i nazwisko osoby sporządzającej	
		Imię i nazwisko lub nazwa	Adres zamieszkania lub siedziby	Nr rejestrowy ⁴⁾	Imię i nazwisko lub nazwa	Adres zamieszkania lub siedziby	Nr rejestrowy ⁴⁾		

Objaśnienia:

- 1) Kartę sporządzają sprzedawca odpadów i pośrednik w obrocie odpadami, o których mowa w ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, niebędący posiadaczami odpadów.
- 2) Zgodnie z katalogiem odpadów określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.
- 3) Podać imię i nazwisko lub nazwę sprzedawcy odpadów lub pośrednika w obrocie odpadami.
- 4) Należy podać numer rejestrowy, o którym mowa w art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.
- 5) O ile posiada.
- 6) Podać adres zamieszkania lub siedziby sprzedawcy odpadów lub pośrednika w obrocie odpadami.
- 7) Zaznaczyć symbolem X właściwy kwadrat.
- 8) Podać masę odpadów niebezpiecznych co najmniej do trzeciego miejsca po przecinku. W przypadku gdy masa odpadów jest mniejsza niż 1 kg, należy podać masę w zaokrągleniu do 1 kg.

Uzasadnienie

Obowiązek aktualizacji w latach 2023 - 2032 Programów usuwania azbestu wszystkich szczebli (wojewódzkich, powiatowych, gminnych), wynika z zapisów Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032, przyjętego uchwałą Rady Ministrów Nr 122/09 z dnia 14 lipca 2009 r.

W związku z koniecznością aktualizacji inwentaryzacji azbestu na terenie Gminy Łobez, sporządzono nowy „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Łobez” na lata 2023 - 2032, zwany dalej "Programem".

Ponadto, uchwalenie „Programu” daje możliwość pozyskania środków finansowych przez Gminę Łobez w zakresie zdjęcia, utylizacji i transportu wyrobów azbestowych od właścicieli nieruchomości, na których występują wyroby azbestowe.